

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

« Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ.
ΠΑΡΕΛΘΟΝ- ΠΑΡΟΝ – ΜΕΛΛΟΝ.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ, ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ.
(ΔΩΜΑΤΙΑ- ΑΙΘΟΥΣΕΣ – ΑΥΛΕΣ) »
«THE TIMELESSNESS IN KINDERGARTEN
PAST-PRESENT-FUTURE
INTERNAL, EXTERNAL ROOMS IN KINDERGARTEN
(SPACE, CLASSROOMS, FRONTYARD)»

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΑΕΜ 3415

ΕΠΟΠΤΗΣ: ΤΑΜΟΥΤΣΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ε.ΔΙ.Π Εικαστικών Τμήμα Νηπιαγωγών ΠΔΜ

Β'ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗΣ: ΒΑΜΒΑΚΙΔΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

Καθηγήτρια Νεότερης Ιστορίας και Πολιτισμού

ΦΛΩΡΙΝΑ 2020

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Από τη θέση αυτή θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους έχουν συμβάλει και βοηθήσει στην απόκτηση νέων γνώσεων, νέων εμπειριών και προπάντων ανοίγματος νέων και ελκυστικών οριζόντων.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Ταμουτσέλη Νικόλαο, υπεύθυνο καθηγητή της παρούσας εργασίας, για τη θερμή του υποστήριξη και την βοήθεια που μου παρείχε σε όλα τη διάρκεια υλοποίησης της.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω την κα Βαμβακίδου Ιφιγένεια, καθηγήτρια Νεότερης Ιστορίας και Πολιτισμού, στο Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, για την άμεση προθυμία του να στηρίζει την υλοποίηση αυτής της εργασίας, ως Έβ βαθμολογήτρια.

Ακόμα, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, για την αμέριστη και απλόχερη παροχή νέων γνώσεων και νέων εμπειριών, όσον αφορά την παιδαγωγική και όχι μόνο επιστήμη.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συμφοιτητές μου που μαζί κάναμε όλο αυτό το ωραίο ταξίδι στο συγκεκριμένο Πανεπιστήμιο..

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
Περίληψη	10
Abstract	10
Α΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	11
ΠΑΡΕΛΘΟΝ	11
Εξωτερικός χώρος.....	11
Εσωτερικός χώρος	12
Ο αριθμός και τα είδη των νηπιαγωγείων το 1990	13
Σχολικές μονάδες την περίοδο 2014 έως το 2016	13
ΠΑΡΟΝ	15
Εξωτερικός χώρος.....	15
Εσωτερικός χώρος	17
Σχολικές μονάδες την περίοδο 2016 έως το 2018	19
ΜΕΛΛΟΝ	21
Εξωτερικός χώρος.....	21
Εσωτερικός χώρος	22
Β΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	23
1)Θέματα και σκοπός εργασίας	23
2) Ερευνητικά ερωτήματα	24
3) Μεθοδολογία έρευνας	24
3.1 Διαδικασία	24
3.2 Δείγμα έρευνας	25
3.3 Εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν	25
4) ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	26
Γραφήματα	50
Ερωτηματολόγιο 1	52
Ερωτηματολόγιο 2	56
5) Συμπεράσματα έρευνας.....	59
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	63

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εκ πρώτης όψεως η Διδακτική μπορεί να θεωρηθεί ως μια διαδικασία προσαρμογής της σκέψης και της συμπεριφοράς των εκπαιδευτικών και κύριο έργο της είναι να τους εφοδιάζει με μια σειρά από οδηγίες, για να εξασφαλίσουν μια επιτυχημένη διδασκαλία. Η επιστήμη της Διδακτικής, όπως και όλες οι επιστήμες, αποτελείται από βασικές έννοιες, με τη βοήθεια των οποίων αναλύει και προσεγγίζει το φαινόμενο που μελετά. Οι πιο σημαντικές της έννοιες είναι η «διδασκαλία» και η «μάθηση» και αποτελούν το αντικείμενό της λαμβάνοντας χώρα στις κοινωνικές καταστάσεις αλλά και στις σχέσεις στις οποίες αναφέρεται η επιστήμη της διδακτικής.

Συγκεκριμένα, η έννοια της «διδασκαλίας» αντιστοιχεί στο σύστημα των μεθοδικών και προγραμματισμένων ενεργειών που γίνονται μέσα στο πλαίσιο της άμεσης διαπροσωπικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών και έχουν σκοπό να επιφέρουν μάθηση στους τελευταίους. (Ματσαγγούρας Η., Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας). Αναλυτικότερα, η διδασκαλία είναι σκόπιμη και καθόλου τυχαία ενέργεια (πράξη). Χρειάζεται λοιπόν να οργανώνεται σύμφωνα με κάποιο σχέδιο και να εξελίσσεται σε φάσεις. Η οργάνωση της διδασκαλίας, λοιπόν, προϋποθέτει γνώση και εναρμόνιση όλων των δομικών στοιχείων της, δηλαδή ο σκοπός και οι στόχοι, το εκάστοτε περιεχόμενο, η μέθοδος και τα μέσα. Ο εκπαιδευτικός, ανάλογα με την ταξινόμηση των στόχων και των μεθόδων που επιδιώκει, προχωρεί στην υλοποίηση των διδακτικών ενεργειών με όποιο τρόπο ή τρόπους θεωρεί κατάλληλους.

Η διδασκαλία είναι πολυδιάστατη και προκαλεί τον καθένα να αναζητήσει τη σχέση μεταξύ θεωρίας και πράξης με όρους τεχνικής εφαρμογής της πρώτης στο πεδίο της δεύτερης (Φρυδάκη Ε., Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και της μετανεωτερικής σκέψης). Όπως προκύπτει από σχετικές έρευνες, η σύνδεση της θεωρίας με την πράξη εξασφαλίζει στους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα να εφαρμόσουν τη γνώση τους στην πράξη και ταυτόχρονα καλλιεργεί ένα αίσθημα αυτοπεποίθησης. Αντίθετα, η εμπειρία που αποκτάται μέσα από την πράξη, χωρίς θεμελίωση σε σχετικές παιδαγωγικές θεωρίες και έρευνες, οδηγεί τους εκπαιδευτικούς σε μίμηση συμπεριφορών και ενεργειών που βασίζονται στην

ανάμνηση των δικών τους δασκάλων ή αποτελούν αυτοσχέδιες στρατηγικές διδασκαλίας.

Επίσης, η αξιοποίηση των γνώσεων στην πράξη δε νοείται ως μια απλή εφαρμογή όσων μαθαίνουν οι εκπαιδευτικοί, αλλά οι σύγχρονες συνθήκες και απαιτήσεις για το ρόλο τους εκπαιδευτικού καθιστούν αναγκαίο έναν «αυτοσχεδιασμό» βάσει των εκάστοτε συνθηκών και εφοδίων που οι εκπαιδευτικοί αποκτούν μέσω των σπουδών τους. Έτσι προκύπτει πως οι εμπειρίες μάθησης για την απόκτηση γνώσεων ως απομνημόνευση διαφέρουν από τις εμπειρίες που απαιτούνται προκειμένου να αποκτηθεί γνώση που οδηγεί σε πράξη. Η αξιοποίηση των γνώσεων στην πράξη προϋποθέτει μεταξύ άλλων εξοικείωση με ένα σώμα γνώσεων (γεγονότα και θεωρίες), κατανόηση αυτών των γνώσεων αλλά και κατανόηση της σύνδεσης μεταξύ των επιμέρους γνώσεων και την τοποθέτησή τους σε ένα «γνωστικό χάρτη», αλλά και την οργάνωση της γνώσης ώστε αυτή να είναι αξιοποιήσιμη στην πράξη.

Παράλληλα, ο διδακτικός σχεδιασμός, η επικοινωνία, η διαχείριση προβλημάτων, η αξιολόγηση των μαθητών μπορούν να θεωρηθούν ως πεδία της διδασκαλίας που απαιτούν την εφαρμογή επιστημονικών εργαλείων και τεχνικών δραστηριοτήτων. Για αυτό το λόγο, η θεωρία της διδασκαλίας μπορεί να θεωρηθεί ως εφαρμοσμένη επιστήμη, καθώς συμβάλλει με θετικά αποτελέσματα στη μαθησιακή διαδικασία, αλλά και στην πραγματοποίηση των μαθησιακών στόχων που είχαν τεθεί από την αρχή. Έτσι, κάθε φορά που ο μαθητής θα έχει αντιληφθεί την κατεύθυνση που θα ακολουθήσει ο εκπαιδευτικός, τότε και ο χρόνος που απαιτείται για την επίτευξη των στόχων μειώνεται ανάλογα.

Συνεπώς, για να είναι μια διδασκαλία επιτυχημένη, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να προσαρμόζει τις δραστηριότητές του σύμφωνα με τα προαναφερθέντα δεδομένα, ώστε να εξασφαλίζει εξαρχής το ενδιαφέρον του μαθητή αλλά και τις αναγκαίες συνθήκες επεξεργασίας των δεδομένων της διδασκαλίας. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η ισορροπία μεταξύ των διδακτικών στόχων, μεθόδων, υλικών, των εμπειριών των μαθητών και των συνθηκών του διδακτικού πλαισίου (Ματσαγγούρας Η., Θεωρία και Πράξη της διδασκαλίας). Ωστόσο, ο τρόπος με τον οποίο θα εξασφαλίσει ο εκπαιδευτικός τις ισορροπίες εξαρτάται από την επαγγελματική του κατάρτιση αλλά και την προσωπική του θεωρία για τη διδασκαλία.

Επίσης, όσον αφορά την έννοια της «μάθησης», πρόκειται για μια διαδικασία, η οποία πραγματοποιείται στον εσωτερικό κόσμο του μαθητή μέσα από τη διδασκαλία και αποτελεί όλες εκείνες τις ενέργειες που διενεργούνται στον εξωτερικό κόσμο του

μαθητή από τον εκπαιδευτικό με κύριο σκοπό να επηρεάσουν και να οδηγήσουν στη μάθηση (Κουτσούκος Π. και Σμυρναίου Ζ., Γνωστική Ψυχολογία και Διδακτική). Συγκεκριμένα, η μάθηση αποτελεί το άθροισμα των γνώσεων που αποκτώνται λόγω της αλληλεπίδρασης ερεθίσματος-αντίδρασης και μια διαδικασία ανάπτυξης νέων διαισθήσεων και ικανοτήτων, που προκύπτουν από αυτή την αλληλεπίδραση. Είναι μια μόνιμη αλλαγή στη συμπεριφορά του ατόμου, η οποία είναι αποτέλεσμα εμπειρίας και πράξης.

Ως επιστημονικός όρος, η λέξη μάθηση, χρησιμοποιείται ευρέως στον τομέα της ψυχολογίας και αποτελεί σημαντικό τμήμα του. Και αυτό γιατί ως φαινόμενο, η μάθηση, χαρακτηρίζει τη φύση του ανθρώπου, απασχολώντας έτσι όχι μόνο τους παιδαγωγούς και τους ψυχολόγους αλλά και φιλοσόφους, κοινωνιολόγους, γλωσσολόγους, επιστημολόγους και άλλους τομείς, με τον καθένα από τους οποίους να διαμορφώνει και ξεχωριστή θεώρηση. Στα σχολικά πλαίσια, όμως, το βασικό ερώτημα είναι κατά πόσο η μάθηση συντελείται από τον ίδιο το μαθητή.

Συγκεκριμένα, το ερώτημα αυτό απασχόλησε τόσο παλιούς όσο και νεότερους παιδαγωγούς και έπειτα από πολλές έρευνες κατέληξαν σε ένα ενιαίο συμπέρασμα. Ότι, δηλαδή, δεν είναι δυνατόν οι μαθητές, από μόνοι τους, να οικοδομήσουν τις γνώσεις τους μέσα από τυχαίες και αυθόρμητες παρατηρήσεις, αλλά είναι ανάγκη ο εκπαιδευτικός να κάνει όλες τις κατάλληλες παρεμβάσεις. Σε αυτό ακριβώς συμβάλει και η Διδακτική, με το να αναζητεί το περιεχόμενο, τους διδακτικούς όρους και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διευκολύνεται η σχολική μάθηση και προτείνει τις ανάλογες διδακτικές παρεμβάσεις.

Εν κατακλείδι και κατόπιν ερευνών, οι παιδαγωγοί κατέληξαν στο συμπέρασμα πως οι έννοιες «διδασκαλία» και «μάθηση» συνδέονται μεταξύ τους, με την επισήμανση ότι η σχέση τους θεωρείται περισσότερο εννοιολογική και παρά αιτιακή (Ματσαγγούρας Η, Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας). Αυτό σημαίνει ότι η έννοια της διδασκαλίας δε θα μπορούσε να υπάρξει χωρίς την έννοια της μάθησης. Ως συγκεκριμένη πράξη, η διδασκαλία αποσκοπεί μεν στη μάθηση, εμπεριέχει όμως την πιθανότητα αποτυχίας. Με άλλα λόγια, δηλαδή, η διδασκαλία πραγματοποιείται, όπως πραγματοποιείται και κάθε άλλη προσπάθεια, και μπορεί να επιφέρει τόσο θετικά όσο και αρνητικά αποτελέσματα. Για να υπάρξει, λοιπόν, μια επιτυχημένη προσπάθεια και συνεπώς μια επιτυχημένη διδασκαλία χρειάζεται προσωπικός και γνωστικός κάματος αλλά και η συναισθηματική συγκατάβαση του μαθητή. Και αυτό γιατί ο μαθητής είναι εκείνος που καθιστά μια διδασκαλία επιτυχημένη, καθώς η

βούλησή του επηρεάζεται από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες και μπορεί έτσι να αυξάνει εκείνους τους παράγοντες που θα οδηγήσουν στην επιτυχία της διδασκαλίας. Συνεπώς, η διδακτική «επιτυχία» ή «αποτυχία» δεν μπορεί να χαρακτηρίζει το σύνολο των μαθητών της τάξης, δεδομένου ότι κάθε μαθητής μαθαίνει με το δικό του τρόπο και τους δικούς τους ρυθμούς.

Όσον αφορά την προσχολική ηλικία, έχουν πραγματοποιηθεί έρευνες σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Οι έρευνες αυτές έδειξαν, πως για να επιτευχθεί όσο το δυνατόν καλύτερη διδασκαλία θα πρέπει να είναι κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο μαθαίνουν τα παιδιά, να αξιοποιούνται οι καλύτερες παιδαγωγικές προσεγγίσεις που θα οδηγήσουν στην μαθησιακή και κοινωνική εξέλιξη των παιδιών. Με αυτό τον τρόπο δίνεται περισσότερη έμφαση στη διαδικασία της μάθησης και λιγότερη στο μαθησιακό αποτέλεσμα. Πρόκειται για τη θεωρία της «παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης»¹, η οποία βασίζεται στην ελεύθερη έκφραση και συμμετοχή των παιδιών στις δραστηριότητες, στην ενεργοποίηση των προηγούμενων γνώσεων και εμπειριών τους. Επίσης, η προσέγγιση της γνώσης γίνεται βιωματικά και το παιχνίδι αποτελεί πλέον σημαντικό τρόπο μάθησης.

Συμπληρωματικά, ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι εξίσου σημαντικός, καθώς συμβάλει στην κοινωνικοποίηση του παιδιού, στον εγγραμματισμό τους και τη σχολική τους επιτυχία. Για να επιτευχθούν, όμως, όλα αυτά δεν αρκούν μόνο τα χαρακτηριστικά του παρελθόντος, δηλαδή «καλός», «γλυκός», «τρυφερός», «υπομονετικός» κλπ (Pascucci, 1994 \ 2004). Με τον πάροδο των χρόνων, όμως, οι απαιτήσεις αυξήθηκαν και οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να έχουν αποκτήσει γνώσεις σχετικά με τον τρόπο που αναπτύσσονται και μαθαίνουν τα παιδιά και να έχουν

¹ Στο πλαίσιο της παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης τα παιδιά ενθαρρύνονται να εκφράζουν, να ανταλλάσσουν και να αντιπαραθέτουν τις ιδέες τους καθώς δουλεύουν μαζί αναπτύσσοντας δραστηριότητες. Ο κύριος ρόλος των ενηλίκων είναι να ενθαρρύνουν τις νοητικές και κοινωνικές ανταλλαγές μεταξύ των παιδιών για να έχουν την ευκαιρία να τα παρατηρούν και να προσπαθούν να κατανοήσουν τη σκέψη τους ώστε να προσαρμόσουν ανάλογα τις εκπαιδευτικές πρακτικές. Η γνώση του «πώς μαθαίνουν τα παιδιά» και η γνώση του «τι να κάνουμε ώστε τα παιδιά να μάθουν» είναι αλληλεξαρτώμενες. Η εμβάθυνση στη μία συμβάλλει στη βελτίωση της άλλης. Για να προσεγγίσουμε τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες μαθαίνουν τα παιδιά, πρέπει να προσδιορίσουμε καταστάσεις που τις αναδεικνύουν. Όμως, για να επιλέξουμε τις κατάλληλες καταστάσεις πρέπει να γνωρίζουμε ήδη κάτι σχετικά με αυτές τις διαδικασίες. Δεν πρόκειται για κύκλο αλλά για σπирάλ: τα σπирάλ της παιδαγωγικής έρευνας. Cresas, 1992

αναπτύξει συγκεκριμένες επαγγελματικές δεξιότητες, τις οποίες εξελίσσουν με συνεχή ενημέρωση, μελέτη και σκέψη (Pascucci, 2004).

Τέλος, σύμφωνα με το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο (2003), ένας νηπιαγωγός καλείτε:

- Να διαμορφώσει ένα ασφαλές πλαίσιο λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας, μέσα στο οποίο τα παιδιά να νιώθουν άνετα να εκφράζονται ελεύθερα με κάθε τρόπο
- Να καλλιεργεί κλίμα αναγνώρισης, αποδοχής και αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ όλων των παιδιών, υποστηρίζοντάς τα να αντιληφθούν και να επεξεργαστούν στο πλαίσιο των δυνατοτήτων τους την έννοια της ποικιλομορφίας, όπως την συναντούν μέσα στη σχολική τάξη, αλλά και στον ευρύτερο κοινωνικό τους περίγυρο
- Να δημιουργεί συνθήκες που μπορούν να εμπνεύσουν τα παιδιά, ώστε να αναπτύξουν τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τους
- Να θέτει άμεσους και μακροπρόθεσμους στόχους, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες του κάθε παιδιού καθώς και το γενικό αναπτυξιακό επίπεδο των παιδιών της τάξης
- Να δίνει ιδιαίτερη σημασία όχι μόνο στο περιεχόμενο, δηλαδή στο τι θα μάθουν τα παιδιά, αλλά και στη διαδικασία καθαυτή, δηλαδή στο πώς θα μάθουν
- Να παρατηρεί συστηματικά και να ακούει προσεκτικά τι έχουν να πουν τα παιδιά, να προσπαθεί να κατανοήσει τις γνώσεις, τις αντιλήψεις και τη σκέψη τους και να τα παροτρύνει να κάνουν προβλέψεις και να προσπαθούν να τις ελέγξουν , αλληλοεπιδρώντας με τόσο μεταξύ τους όσο και με τον εκπαιδευτικό
- Να μπορεί να διακρίνει τι ενδιαφέρει τα παιδιά, τι τους προκαλεί την περιέργεια και τι τα κινητοποιεί
- Να επιλέγει δραστηριότητες που να έχουν νόημα για τα παιδιά και να τα οδηγούν ένα βήμα πιο πέρα από το επίπεδο που το καθένα τους έχει αποκτήσει
- Να σχεδιάζει και να οργανώνει ανοιχτές δραστηριότητες, δίνοντας την ευκαιρία στα παιδιά να συμβάλουν στην τελική τους διαμόρφωση

- Να αξιολογεί κάθε δραστηριότητα που αναπτύσσεται, εκτιμώντας αν το νόημά της ήταν σαφές για τα παιδιά, αν τα κινητοποίησε να συμμετάσχουν, αν τα ενθάρρυνε να σκεφτούν, αν επέτρεψε αλληλεπιδράσεις εκπαιδευτικού-παιδιών, αλλά και των παιδιών μεταξύ τους, αν ήταν προσαρμοσμένη στις ανάγκες των παιδιών της συγκεκριμένης τάξης, αν ανταποκρίθηκε στις επιδιώξεις που είχαν προβλεφθεί κατά το σχεδιασμό, αλλά και τι αποκόμισε κάθε παιδί από την ανάπτυξή της
- Να προσφέρει στα παιδιά τα υλικά και την υποστήριξη που χρειάζονται για να επιλύουν με επιτυχία προβλήματα, ώστε να τονώνεται η αυτοπεποίθησή τους και να ενισχύεται η εμπιστοσύνη στον εαυτό τους.
- Να μην προσφέρει αβίαστα τη σωστή απάντηση στα προβλήματα που τίθενται, αλλά να παροτρύνει τα παιδιά με κατάλληλες ερωτήσεις να εμπλέκονται στην αναζήτησή της, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή όλων
- Να διαμορφώνει τις κατάλληλες συνθήκες, ώστε να είναι εφικτή η εξατομικευμένη και ομαδική εργασία
- Να αναπτύσσει συστηματική συνεργασία με τους γονείς, ώστε να συμμετέχουν και αυτοί στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Με αυτό τον τρόπο, οι εκπαιδευτικοί επιτυγχάνουν σχεδιασμούς και παρεμβάσεις, κάνουν αναστοχασμό και αυτοαξιολόγηση, θέτουν ερωτήματα στον εαυτό τους για τη μαθησιακή διαδικασία και προσπαθούν να δώσουν απαντήσεις για να ανταποκριθούν στις ανάγκες των παιδιών.

Περίληψη

Η παρακάτω εργασία εστιάζει στη διαχρονικότητα του νηπιαγωγείου και πως αυτό εξελίχθηκε μέσα στον χρόνο. Συγκεκριμένα, γίνεται καταγραφή των εξωτερικών και των εσωτερικών χαρακτηριστικών των νηπιαγωγείων στο παρελθόν και το παρόν. Ακόμα, δίνεται έμφαση στη συμπεριφορά και στην ψυχολογία των παιδιών και πως αυτή μπορεί να αλλάξει ανάλογα τον τόπο και τον χώρο στον οποίο βρίσκονται. Στη συνέχεια της έρευνας, ακολουθούν οι απόψεις και οι ιδέες των φοιτητών για το νηπιαγωγείο του μέλλοντος, τι θα άλλαζαν και τι θα ήθελαν να υπήρχε μέσα και έξω από αυτό. Τέλος, χαρακτηριστική συμβολή στην έρευνα έχουν οι συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν με τις νηπιαγωγούς και μέσα από τις ερωτήσεις μπόρεσαν να δώσουν περισσότερες και κατατοπιστικές λεπτομέρειες τόσο για το παρελθόν, όσο και για το παρόν και το μέλλον.

Abstract

The following assignment focuses on the timelessness of nursery school and how it evolved through the years. Especially, external and internal kindergartens' characteristics in past and present are being written down. Furthermore, emphasis is given on the children's attitude and psychology and how the latter can change depending on the place and the surroundings they kids have. Carrying on with the research, there are the students' opinions and ideas about how the kindergarten will be in the future, what they would change and what they wish there was inside and out of it. Finally, the interviews which took place with the kindergarten teachers was a major contribution as, through the questions, they managed to give more and informative details not only for the past but for the present and future as well.

Α΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Εξωτερικός χώρος

Ο Οργανισμός Σχολικών Κτηρίων (ΟΣΚ) ιδρύθηκε το 1962 και ανέλαβε την οργάνωση και κατασκευή των σχολικών κτηρίων. Τα πρώτα κτήρια που κατασκευάστηκαν την περίοδο 1967-1974, παρομοιάστηκαν με φυλακές διότι ήταν ακατάλληλα και δεν εξυπηρετούσαν τον παιδαγωγικό χαρακτήρα και την παιδεία ενός σχολικού διδακτηρίου. (Γερμανός 2006) Με βάση τον Οργανισμό Σχολικών Κτηρίων, ένα μονοθέσιο νηπιαγωγείο θα πρέπει να έχει επιφάνεια τουλάχιστον 1170 τετραγωνικά μέτρα

Από τις πρώτες αναφορές που περιγράφουν το οικόπεδο ανέγερσης σχολείων έγινε από τον Σ. Μωραΐτη στο βιβλίο «Διδακτική» το 1880. Σε αυτό υποστηρίζει πως ο κατάλληλος χώρος για ένα σχολικό κτήριο βρίσκεται σε ένα κεντρικό οικόπεδο, χωρίς υγρασία για λόγους υγιεινής και καλό ηλιασμό.

Σύμφωνα με το βιβλίο του Κοκκώνη «Οδηγός Αλληλοδιδασκτικής», αλλά και σε νομικά κείμενα του Υπουργείου Παιδείας γίνεται αναφορά στη σχολική αυλή και το ελάχιστο εμβαδό που θα πρέπει να έχει, ανάλογα βέβαια και με τον αριθμό των μαθητών που διαθέτει. Στον «Οδηγό Αλληλοδιδασκτικής» αναφέρεται ότι ένα προαύλιο θα πρέπει να είναι περιφραγμένο και ένα μέρος του να είναι στεγασμένο, έτσι ώστε οι μαθητές να μπορούν να προστατευτούν από τις κακές καιρικές συνθήκες. Περί του τρόπου κατασκευής των σχολείων που ανέλαβε ο Καλλίας, στο διάταγμα του 1894 προβλέπεται για 5 τετραγωνικά μέτρα για κάθε μαθητή στον αύλειο χώρο και 2 τετραγωνικά μέτρα για τον στεγασμένο χώρο. Το 1973, σε εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, ο χώρος που αναλογεί για κάθε μαθητή μειώνεται σε 3 τετραγωνικά μέτρα στις πόλεις της Θεσσαλονίκης και της Αθήνας, ενώ για την υπόλοιπη Ελλάδα ισχύουν τα 4 έως 5 τετραγωνικά μέτρα. Στους χώρους της σχολικής αυλής σύμφωνα με τον ΟΣΚ το 1982, μπορούν να διεξαχθούν εκδηλώσεις όπως γυμναστική, διάλειμμα, αθλητικές εκδηλώσεις, κηποτεχνία. (Ματσαγγούρας 2005)

Ελληνικά σχολεία τα οποία κατασκευάστηκαν την περίοδο 1894-1910, ήταν ομοιόμορφα και είχαν στοιχεία ελληνοκλασικής αρχιτεκτονικής. Στη δεκαετία του 1930 υπήρχαν δύο τύποι σχολικών κτηρίων με βάση τις κλιματολογικές συνθήκες, το πεδινό και το ορεινό. Αυτά τα δύο μοντέλα εφαρμόστηκαν μέχρι το 1961, δηλαδή μέχρι τη χρονιά που δημιουργήθηκε ο ΟΣΚ, ο οποίος έκανε αναφορά σε ένα «ανοιχτό» σχολείο στην τοπική κοινωνία (Σταμάτης 2011)

Ως προς την σχολική αυλή από τα παλαιότερα χρόνια φαίνεται ότι δεν ήταν υπήρχε η απαραίτητη προσοχή. Το μοναδικό στοιχείο που προβλεπόταν ήταν η περιφραγή του χώρου για λόγους ασφαλείας των παιδιών και έλεγχος της εισόδου και της εξόδου, αλλά και για συμβολικούς λόγους όπως ο διαχωρισμός του σχολείου από τον υπόλοιπο κοινωνικό χώρο. (Σολομών 1993 , Καλαφάτη 1988) Οι εκπαιδευτικοί για να μπορούν να επιβλέπουν τα παιδιά την ώρα του διαλείμματος, βρίσκονταν σε ένα πιο ψηλό σημείο κοντά στην είσοδο του σχολείου. Παρόλο που υπήρχε το σχέδιο για δημιουργία σχολικού κήπου, στη συνέχεια αυτό δεν υλοποιήθηκε και τη θέση του πήρε μία απλή τσιμεντένια αυλή.

Τον 18^ο αιώνα ο σχολικός κήπος εισήχθη στα σχολεία με τριπλό σκοπό. Αρχικά να προσφέρει, τη δυνατότητα επαφής των μαθητών με τη φύση, ένα φυσικό εργαστήριο για τα φυσικά μαθήματα, τη κηπουρική. Με τον τρόπο αυτό το σχολείο αποκτούσε μια νέα μορφή.

Εσωτερικός χώρος

Η εσωτερική διαρρύθμιση της σχολικής αίθουσας ολοκληρώνει και καθορίζει την εικόνα του ελληνικού σχολείου, η οποία υποστηρίζει παραδοσιακές μορφές διδασκαλίας, εμποδίζοντας τις εναλλακτικές μορφές. (Γερμανός 1999)

Οι κυρίαρχοι τύποι παιδαγωγικής τάσης είναι δύο και γίνονται αντιληπτοί ανάλογα με το χώρο που πραγματοποιείται η παιδαγωγική διδακτική, η τετράγωνη και η παραλληλόγραμμη αίθουσα. Κάθε σχήμα έχει και διαφορετική παιδαγωγική μέθοδο. Στον παραλληλόγραμμο τύπο ενισχύεται η δασκαλοκεντρική μέθοδος με τις παλιές παιδαγωγικές αντιλήψεις της εποχής. Σε αντίθεση με την μακρόστενη αίθουσα, η τετράγωνη εκφράζει νέες παιδαγωγικές μεθόδους και συναντάται στα πιο πρόσφατα σχολικά κτήρια. Εκτός όμως από τετράγωνα εμφανίζονται και πολυγωνικές και κυκλικές αίθουσες. (Ματσαγγούρας 2005)

Από τον 19^ο αιώνα έγιναν προσπάθειες προκειμένου να επιτευχθεί ο σωστός φωτισμός είτε αυτός είναι φυσικός, είτε είναι τεχνητός. Οι αίθουσες ήταν άδειες, δεν υπήρχε σωστή ακουστική και οι εξωτερικοί θόρυβοι αποσπούσαν την προσοχή των παιδιών στη διδασκαλία γιατί δεν υπήρχαν τα μέσα να περιορίσουν τον ήχο.

Ως προς την αισθητική μιας παραδοσιακής αίθουσας αντί να προάγει το ωραίο και το λειτουργικό περιορίζεται σε εικόνες και φωτογραφίες με θρησκευτικά θέματα, ιστορικά και της φύσης. Όλα αυτά τα θέματα είναι ανεξάρτητα από τα ενδιαφέροντα των παιδιών, των εμπειριών τους και από αυτά που μαθαίνουν. Τα παιδιά βρίσκονται σε μια παραδοσιακή αίθουσα και προσπαθούν να οικειοποιηθούν με το χώρο αυτό και να το χρησιμοποιήσουν με το δικό τους τρόπο. (Γερμανός 1999)

Εσωτερικά επίσης μέσα στο κτήριο αποτελούσε σοβαρό κίνδυνο για ατυχήματα το κλιμακοστάσιο, όπως επίσης και παράθυρα με παλαιά τζάμια και απροστάτευτες βεράντες. Οι διάδρομοι ήταν σκοτεινοί και υπήρχε έλλειψη χρώματος.

Ο αριθμός και τα είδη των νηπιαγωγείων το 1990

Με βάση τα στοιχεία της Διεθνούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης το 1990, τα νηπιαγωγεία στον Ελλαδικό χώρο αριθμούσαν 367 εκ των οποίων τα 120 είναι μονοθέσια και τα 247 είναι διθέσια. Τα νηπιαγωγεία που συστεγάζονται με δημοτικά σχολεία είναι 176 και 118 στεγάζονται σε μισθωμένα διδακτήρια, δηλαδή μαγαζιά. Τέλος τα 73 είναι τα ιδιωτικά νηπιαγωγεία.

Σε ότι έχει να κάνει με το εσωτερικό αυτών των χώρων παρατηρούνται περιττά έπιπλα που είναι ακατάλληλα για τα παιδιά, δε βοηθούν στη διακόσμηση και την οργάνωση του χώρου. Τα περισσότερα αντικείμενα στο χώρο είναι φτηνά και κακόγουστα, τα οποία έχει φέρει η ίδια η νηπιαγωγός. Τα χρώματα αυτών των αντικειμένων είναι δυσανάλογα με τον χώρο και φέρουν σε σύγχυση τα παιδιά. Σε αυτά τα νηπιαγωγεία οι νηπιαγωγοί φροντίζουν να στολίζουν τη τάξη με δικά τους έργα ή έτοιμα έργα, αντί να στολίζεται η αίθουσα με τα έργα των ίδιων των παιδιών. Η αίθουσα πρέπει να ανήκει πρώτα στα παιδιά και σύμφωνα με τα δικά τους καλλιτεχνικά έργα να κοσμείται η τάξη. Το χρώμα στους τοίχους είναι κυρίως μουντό, αδιάφορο και υποτονικό.

Σχολικές μονάδες την περίοδο 2014 έως το 2016

Σύμφωνα με το Πίνακα 1. που ακολουθεί, στο πρόσφατο παρελθόν, την περίοδο από το 2014 έως το 2016 παρατηρείται ότι τα δημόσια νηπιαγωγεία της χώρας μειώθηκαν σε σχέση με τα ιδιωτικά, τα οποία παρουσίασαν αύξηση. Στο σύνολό τους τα νηπιαγωγεία, όμως, παρουσιάζουν μια μείωση της τάξεως του 2,1%, το οποίο έχει σαν άμεση επίπτωση και τη μείωση του προσωπικού. Τα περισσότερα σχολεία συναντώνται στις μεγάλες περιφέρειες, ενώ τα λιγότερα στα νησιά. Από την έρευνα προκύπτει, ότι οι σχολικές μονάδες αντί να αυξάνονται μειώνονται χρόνο με τον χρόνο σε όλες τις περιφέρειες της χώρας με πολύ γρήγορο ρυθμό.

<i>Κατά είδος Σχολικής Μονάδας</i>						
Σχολικές Μονάδες	Πλήθος σχολικών μονάδων			Διδακτικό προσωπικό		
	2014/2015	2015-16	Μεταβολή (%)	2014/15	2015/16	Μεταβολή (%)
Δημόσιες	5.171	5.035	-2,6	13.803	13.441	-2,6
Ιδιωτικές	586	602	2,7	985	880	-10,7
ΣΥΝΟΛΟ	5.757	5.637	-2,1	14.788	13.321	-3,2
<i>Κατά Περιφέρεια</i>						
Περιφέρεια	Πλήθος σχολικών μονάδων			Διδακτικό προσωπικό		
	2014/15	2015/2016	Μεταβολή (%)	2014/15	2015/2016	Μεταβολή (%)
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	333	322	-3,3	839	812	-3,2
Κεντρική Μακεδονία	1.033	1.006	-2,6	2.673	2.673	-1,7
Δυτική Μακεδονία	190	190	0,0	457	455	-0,4
Θεσσαλία	472	462	-2,1	1.034	1.022	-1,2
Ήπειρος	232	218	-6,0	519	510	-1,7
Ιόνιοι Νήσοι	151	147	-2,6	404	376	-6,9
Δυτική Ελλάδα	434	420	-3,2	1.007	980	-2,7
Στερεά Ελλάδα	326	314	-3,7	780	752	-3,6
Πελοπόννησος	348	335	-3,7	796	766	-3,8
Αττική	1.427	1.427	0,0	4.015	3.854	-4,0
Βόρειο Αιγαίο	147	145	-1,4	437	411	-5,9
Νότιο Αιγαίο	226	224	-0,9	573	532	-7,2
Κρήτη	438	427	-2,5	1.254	1.223	-2,5
ΣΥΝΟΛΟ	5.757	5.637	-2,1	14.788	14.321	-3,2

Πίνακας 1.

ΠΑΡΟΝ

Εξωτερικός χώρος

Στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν, τα νήπια δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον για τη φύση και τα στοιχεία της, τα οποία προέρχεται από τα βιώματά τους σε αυτή την ηλικία. (Συγκολλίτου 2006) Ακόμα αυτή η έλξη ανάμεσα σε παιδιά και φύση φαίνεται και στη λογοτεχνία, σε στοιχεία της φύσης όπως είναι το νερό, το χώμα, η βλάστηση μέσα από το παιχνίδι τους. Ερευνητές που το παρατήρησαν αυτό ήταν οι Tuan και Hart το 1978 και το 1979 αντίστοιχα και τα επόμενα χρόνια ερευνητές όπως ο Titman (1994) και ο Lindholm (1995).

Σε έρευνα το 1994 που έγινε σε 39 χώρους προσχολικής μέριμνας και φροντίδας (σχολεία και νοσοκομεία) στη Σουηδία διαπιστώθηκαν ορισμένα θετικά αποτελέσματα από την επαφή των παιδιών με τη φύση. (Συγκολλίτου 2006). Αρχικά υπάρχει βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων των παιδιών, αναπτύσσεται η φαντασία τους και τέλος τα παιδιά μεταξύ τους συνεργάζονται αρμονικά

Παρόλο που ο χώρος της αυλής είναι ένα κομμάτι του σχολείου, δε του δίνεται η πρέπουσα προσοχή που του αρμόζει και ταυτόχρονα υποτιμάται και το διάλειμμα. Η αυλή προσφέρει στα παιδιά τόσο κινητική εκτόνωση και χαλάρωση, όσο και συλλογικό παιχνίδι και αναπτύσσει τους δεσμούς μεταξύ των παιδιών. Όμως μπορεί να αποτελέσει και κατάλληλο χώρο για εκπαιδευτικές δραστηριότητες και διδασκαλία. (Ταμουτσέλη 1997)

Συμπληρωματικά σύμφωνα με τον Γερμανό (1998) σε άλλες χώρες η αυλή είναι διαμορφωμένη με τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει οπτική ποικιλία και τη διαχωρίζουν σε διάφορες ζώνες δραστηριοτήτων, όπως είναι το σκάμμα με την άμμο, η παιδική χαρά και τα όργανα γυμναστικής. Επίσης για τις μικρές ηλικίες, η ανισόπεδη διαμόρφωση του δαπέδου, οι μικροί λόφοι και οι εναλλαγή χρώματος άμμου και γρασιδιού, αποτελούν θετικά στοιχεία για τη σχολική αυλή. (Κουτσουβάνου και Γιαλαμάς 1999)

Ύστερα από πολλές έρευνες τα παιδιά δείχνουν να επωφελούνται από το φυσικό περιβάλλον, διότι ένας χώρος με δέντρα, λουλούδια, θάμνους και αρκετό πράσινο δημιουργείται ένα μικρό οικοσύστημα που μπορεί να προσεγγίσει πεταλούδες, πουλιά και άλλα ακόμα ζώα. Αυτό θα αποτελέσει έναυσμα για νέες δραστηριότητες και δημιουργικό παιχνίδι (Μπότσογλου 2010) Όσα παιδιά μένουν μένουν στις περιοχές με έντονο το στοιχείο της φύσης είναι πιο ανθεκτικά σε στρεσογόνες καταστάσεις και εμφανίζουν λιγότερο άγχος και μορφές κατάθλιψης, σε σχέση με τα παιδιά που μεγαλώνουν στα αστικά κέντρα. Ακόμα στις περιοχές με πράσινο τα παιδιά αισθάνονται πιο ανεξάρτητα και ελεύθερα και είναι πιο επινοητικά σε δημιουργικές δραστηριότητες. (Μπότσογλου 2010)

Αρκετοί παιδαγωγοί σήμερα συνεχίζουν να πιστεύουν πως η ανάπτυξη της περιβαλλοντικής ηθικής, από τις πολύ νεαρές ηλικίες, καλλιεργείται μέσα από τη σχέση των παιδιών με τη φύση, γι' αυτό το λόγο είναι υποστηρικτές του σχολικού κήπου. (Pivnick 1994, Hanscom και Leipzig 1994)

Μία σωστά σχεδιασμένη αυλή, παιχνιδότοπος όπως τον αναφέρει η Μπότσογλου, πρέπει να περιλαμβάνει εξοπλισμό κατάλληλο για την ανάπτυξη της κίνησης των παιδιών αλλά και για κοινωνικές αναστροφές. Τέτοια παιχνίδια είναι οι κούνιες, οι τραμπάλες, οι τσουλήθρες. Ακόμα θα πρέπει να περιλαμβάνει χώρους για παιχνίδι, χώρο για να τρέξουν με την μπάλα, καθώς επίσης και χώρους περιπέτειας να εξερευνούν τα παιδιά. Τέλος θα πρέπει να υπάρχει ορατότητα για την επίβλεψη των παιδιών από το προσωπικό του σχολείου σε όλες τις περιοχές για την αποφυγή ατυχήματος, ενώ παράλληλα θα πρέπει όλοι οι χώροι να είναι προσβάσιμοι για όλα τα παιδιά, ακόμα και από τα παιδιά με κινητικές δυσκολίες ή άλλες ειδικές ανάγκες. (Μπότσογλου 2010)

Θα πρέπει όμως να δοθεί μεγάλη προσοχή στο υλικό επίστρωσης της σχολικής αυλής για τη δική τους τέρψη. Με βάση τα στοιχεία από το National Playing Association του 1999, το 36% των ατυχημάτων οφείλονται στο σκληρό δάπεδο, το 24% σε κατασκευές αναρρίχησης, το 19% από κούνιες, το 4% από μονόζυγα. Έτσι λοιπόν, τα υλικά που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στις αυλές των σχολείων είναι το πριονίδι, τα χαλίκια, τα πλακάκια ή οι τάπητες, το καουτσούκ σε αντίθεση με το γρασίδι, το χώμα και η ασφαλτος που είναι συμπαγή υλικά και επικίνδυνα. Γιατί δεν απορροφούνται οι κραδασμοί. Η άμμος και το πριονίδι όμως αποφεύγονται ως υλικά διότι είναι ακριβή η συντήρησή τους, αλλά δεν είναι τόσο ακριβή για να είναι

και απαγορευτική η χρήση τους σύμφωνα με παρατηρήσεις που έκαναν οι Brett, Moore και Provenzo 1993.

Το κυρίαρχο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα ελληνικά νηπιαγωγεία σήμερα, καταγράφονται στο κτήριο. Στο θέμα αυτό δεν δόθηκε ποτέ προσοχή, γι' αυτό το λόγο υπάρχουν κτήρια τα οποία είναι ακατάλληλα να φιλοξενήσουν παιδιά. Αρκετά από αυτά συστεγάζονται με δημοτικά σχολεία ή δεν έχουν τη δική τους αυλή. Ορισμένα από αυτά στεγάζονται σε μαγαζιά. Τα νηπιαγωγεία αυτά διαθέτουν μικρούς χώρους, τα παιδιά συνωστίζονται, δεν υπάρχει αυλή και ταυτόχρονα ούτε πράσινο. Εκτός όμως από αυτά τα προβλήματα ορισμένες φορές, ενώ υπάρχει αυλή, η νηπιαγωγός δεν την εκμεταλλεύεται σωστά για την ενασχόληση των παιδιών με τον κήπο, αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις στις οποίες δεν υπάρχουν τα απαραίτητα εργαλεία για να τον αξιοποιήσουν.

Εσωτερικός χώρος

Η Maria Montessori πίστευε ότι υπάρχει συνεχής αλληλεπίδραση του παιδιού με τον χώρο στον οποίο βρίσκεται και διαμορφώνει συνεχώς τα αντικείμενα γύρω του. Με τον τρόπο αυτό κατά τη διάρκεια κάθε δραστηριότητας το παιδί μεταφέρει όλη του την αγάπη στο περιβάλλον και τους συμμαθητές του και έτσι αναπτύσσεται η συνεργασία μεταξύ των παιδιών. Ο εξοπλισμός της τάξης και το ίδιο το περιβάλλον πρέπει πάντα να είναι ειδικά διαμορφωμένο πάνω στις ανάγκες των παιδιών αυτών. Τα νήπια θα πρέπει να νιώθουν άνετα στο χώρο του σχολείου και να βρίσκουν κίνητρα να ασχοληθούν με μια δημιουργική δραστηριότητα και να παίξουν. (Montessori 1986).

Η διάταξη των επίπλων στον σχολικό χώρο, η αισθητική μέσα σε αυτόν, καθώς επίσης και η ευελιξία που διαθέτει, βοηθάει στην προώθηση εκπαιδευτικών στόχων. Η διακόσμηση της σχολικής αίθουσας μπορεί να αξιοποιηθεί μέσα από τα περιεχόμενα των μαθημάτων με έργα και ιδέες των παιδιών. (Σταμάτης 2011)

Είδη από τον 19^ο αιώνα γίνεται λόγος για τον σωστό φωτισμό της αίθουσας, ο οποίος μπορεί να είναι φυσικός μονοπλάγιος ή αμφιπλάγιος ανάλογα την περίπτωση. Εκτός όμως από τον φυσικό φωτισμό έχουμε και τον τεχνητό. Δεν πρέπει να υπάρχει υπερβολική ένταση τεχνητού φωτισμού διότι οι υψηλές ποσότητες μπορεί να προκαλέσει μυωπία ή κύφωση στους μαθητές. Οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να μπορούν να ρυθμίζουν το φωτισμό με μέσα όπως είναι οι κουρτίνες.

Όσο αφορά την ακουστική της τάξης, δεν πρέπει να ξεπερνά τα 55 db και η αίθουσα δεν χρειάζεται να είναι πολύ μεγάλη διότι, με τον τρόπο αυτό γίνεται εύκολα η αντήχηση. Έτσι μπορούν να υπάρχουν στο εσωτερικό του χώρου επιφάνειες μαλακές, όπως το χαλί, οι κουρτίνες που έχουν τη δυνατότητα να απορροφούν τον ήχο. Με τον τρόπο αυτό τα παιδιά δε θα δυσκολεύονται να ακούσουν και σε χαμηλή ένταση. Αυτό θα έχει θετικό αντίκτυπο στη συμμετοχή του παιδιού στη διδασκαλία και στη συμπεριφορά του. Σύμφωνα με τις έρευνες των Γεωργία 1995 και Συγκολλίτου 1997, έδειξαν πως ένα θορυβώδες περιβάλλον αυξάνει την επιθετικότητα του μαθητή. (Ματσαγγούρας 2005)

Στο εσωτερικό των σχολικών μονάδων οι χώροι πρέπει να είναι άνετοι, λειτουργικοί και όπως έχει ήδη αναφερθεί με σωστό φωτισμό και ηχομόνωση για να μην αποσυγκεντρώνονται από διάφορα ερεθίσματα από το περιβάλλον τους. Ακόμα θα πρέπει να υπάρχει ο κατάλληλος εξοπλισμός προκειμένου να διασφαλίζεται η σωστή υγιεινή του χώρου, το περιβάλλον να είναι ευχάριστο για το παιδί, να του δίνει τη δυνατότητα για ξεκούραση και να είναι ασφαλής. Θα πρέπει να υπάρχει σύγχρονος εξοπλισμός και παιδαγωγικά υλικά που να είναι επαρκή για όλα τα παιδιά και μέσω αυτών των υλικών να παρέχονται νέα κίνητρα για μάθηση και ικανότητες. (Σταμάτης 2011)

Οι ανοιχτοί χώροι ενισχύουν την αργή κινητικότητα και την ομαδική ευελιξία στο χώρο του νηπιαγωγείου, όμως οι χώροι αυτοί προκαλούν και θόρυβο. Αντίθετα με τους μεγάλους χώρους, οι μικροί χώροι βοηθούν στην αλληλεπίδραση των παιδιών μεταξύ τους και έτσι σε καλύτερες φιλικές σχέσεις, καθώς επίσης και στη συγκέντρωσή τους στις δραστηριότητες. Με βάση έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί στις αρχές της δεκαετίας του 1970, τα μεγάλα σχολεία αν και είχαν την τάση να έχουν παραπάνω βοηθητικούς χώρους, ταυτόχρονα είχαν και σαν αποτέλεσμα ο μαθητής να απομονώνεται και να αναπτύσσει επιθετική συμπεριφορά και να γίνεται παθητικός παρατηρητής. Σε αντίθεση με τα μικρότερα σχολεία, αυτό δεν παρατηρήθηκε να συμβαίνει και οι μαθητές είχαν ισχυρότερα κίνητρα και κινητοποιούνταν πιο εύκολα με αποτέλεσμα να κοινωνικοποιούνται πιο εύκολα.

Στο νηπιαγωγείο το εσωτερικό της αίθουσας είναι διαμορφωμένο σε γωνίες. Τα συμπεράσματα από την έρευνα της Sharino (1975) έδειξαν ότι ο χρόνος που περνούν τα παιδιά και οι νηπιαγωγοί στις γωνίες δε συμπίπτει. Περισσότερο χρόνο τα παιδιά περνούν σε γωνίες όπως είναι το κουκλόσπιτο, μαγαζάκι, οικοδομικό υλικό, ενώ οι νηπιαγωγοί στις γωνίες της ζωγραφικής και εικαστικής δημιουργίας. Από την έρευνα

η Sharino καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτό συμβαίνει γιατί μάλλον επικρατεί η πεποίθηση ότι οι νηπιαγωγοί πρέπει να καθοδηγούν και να επιβλέπουν περισσότερο τη γωνία της ζωγραφικής παρά τις γωνίες με το ελεύθερο παιχνίδι. (Σιβροπούλου 1997)

Γωνίες στο νηπιαγωγείο θεωρούνται οι οριοθετημένες περιοχές εντός της αίθουσας και δείχνουν την οργάνωση της τάξης και βοηθούν στη σωστή λειτουργία του χώρου. Κατά τη διάρκεια του ελεύθερου παιχνιδιού τα παιδιά επιλέγουν που θα πάνε, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους. Υπάρχει η δυνατότητα αναδιαμόρφωσης της γωνίας, αφού δεν είναι σταθερές και στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς μπορεί να είναι λιγότερες και στη συνέχεια να αυξάνονται. Ανάλογα με τις ασχολίες των παιδιών η νηπιαγωγός διαμορφώνει τις γωνίες, οι οποίες μπορεί να είναι μόνιμες και εποχιακές ή περιοδικές. Τα παιδιά μπορούν να έχουν τη γνώμη τους στη δημιουργία μιας γωνίας και με τη νηπιαγωγό να τη δημιουργήσουν. Οι γωνίες που προορίζονται για 5-8 νήπια είναι και αυτές με το μεγαλύτερο θόρυβο και με αδρή κινητικότητα, ενώ οι γωνίες που είναι πιο μικρές, 2-3 άτομα, είναι πιο ήσυχες και συμμετέχουν περισσότερο στην δημιουργική εργασία.

Αναπόσπαστο κομμάτι της σχολικής ζωής των παιδιών είναι τα υλικά που είναι διαθέσιμα. Υλικά όπως ο πηλός, η πλαστελίνη, οι νερομπογιές, οι κηρομπογιές, τα χρώματα, αποτελούν τα μέσα που συνδέουν τον εσωτερικό κόσμο των παιδιών με τον εξωτερικό κόσμο. Τα υλικά θα πρέπει να είναι ευέλικτα για να μπορούν τα παιδιά να τα χρησιμοποιήσουν όπως αυτά φαντάζονται και να χρησιμοποιήσουν την φαντασία τους. Υπάρχουν και υλικά όμως που δεν είναι ευέλικτα, όπως είναι τα αυτοκινητάκια, οι κούκλες, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν μωρά. Έτσι τα παιδιά μπορούν να αναπτύξουν και να εκφράζονται με μη λεκτικό τρόπο. (Cohen et al. 2001)

Σχολικές μονάδες την περίοδο 2016 έως το 2018

Από τον Πίνακα 2. και την περίοδο από το 2016 μέχρι και το 2018 παρατηρείται ότι τα δημόσια σχολεία παρουσιάζουν μικρή μείωση και τα ιδιωτικά μικρή αύξηση. Φαίνεται να γίνονται βήματα βελτίωσης ως προς την αύξηση των σχολείων στην Ελλάδα. Φαίνεται επίσης να υπάρχει και αύξηση στο προσωπικό των νηπιαγωγείων και να φτάνου τους αριθμούς του έτους 2014/15 (Πίνακας 1.)

<i>Κατά είδος Σχολικής Μονάδας</i>						
Σχολικές Μονάδες	Πλήθος σχολικών μονάδων			Διδακτικό προσωπικό		
	2016/2017	2017-18	Μεταβολή (%)	2016/17	2017/18	Μεταβολή (%)
Δημόσιες	5.056	5.006	-1,0	13.494	13.494	1,9
Ιδιωτικές	616	638	3,6	888	972	9,5
ΣΥΝΟΛΟ	5.672	5.644	-0,5	14.382	14.726	2,4
<i>Κατά Περιφέρεια</i>						
Περιφέρεια	Πλήθος σχολικών μονάδων			Διδακτικό προσωπικό		
	2016/17	2017/2018	Μεταβολή (%)	2016/17	2017/2018	Μεταβολή (%)
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	321	320	-0,3	803	811	1,0
Κεντρική Μακεδονία	1.004	996	-0,8	2.627	2.667	1,5
Δυτική Μακεδονία	192	189	-1,6	457	451	-1,3
Θεσσαλία	464	460	-0,9	1.019	1.041	2,2
Ήπειρος	220	210	-4,5	487	482	-1,0
Ιόνιοι Νήσοι	146	145	-0,7	388	380	-2,1
Δυτική Ελλάδα	423	415	-1,9	970	943	-2,8
Στερεά Ελλάδα	325	320	-1,5	745	743	-0,3
Πελοπόννησος	340	347	2,1	774	801	3,5
Αττική	1.437	1.440	0,2	3.902	4.103	5,2
Βόρειο Αιγαίο	145	149	2,8	408	432	5,9
Νότιο Αιγαίο	224	222	-0,9	569	606	6,5
Κρήτη	431	431	0,0	1.233	1.266	2,7
ΣΥΝΟΛΟ	5.672	5.644	-0,5	14.382	14.726	2,4

Πίνακας 2.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, ΠΕΙΡΑΙΑΣ 25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2019
ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ: ΕΡΕΥΝΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
(ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΑ) ΕΤΟΥΣ 2017/2018

ΜΕΛΛΟΝ

Εξωτερικός χώρος

Ένα νηπιαγωγείο προκειμένου να πετύχει τους στόχους της σύγχρονης παιδαγωγικής θα πρέπει να βρίσκεται εκτός του κέντρου της πόλης σε μια καλή τοποθεσία, σε μια ήσυχη περιοχή με καθαρό αέρα. Να είναι μονώροφο και να θυμίζει σπίτι, να έχει χαμηλά και μεγάλα παράθυρα έτσι ώστε τα παιδιά να μπορούν να κοιτούν εύκολα από την έξω μεριά. Να έχει ακόμα περιποιημένο κήπο με πολλά παιχνίδια και υλικά και όλες οι τάξεις να έχουν άμεση πρόσβαση στον κήπο του σχολείου. (Παπανικολάου 1994)

Η σχολική αυλή στο νηπιαγωγείο προκειμένου να λειτουργεί σωστά θα πρέπει να είναι και σωστά διαμορφωμένη για την ασφάλεια των παιδιών, θα πρέπει όμως και να είναι εξοπλισμένη με όσο το δυνατόν περισσότερα ερεθίσματα βοηθούν την ανάπτυξη των νηπίων. Τα φυσικά στοιχεία θα πρέπει να είναι σε μεγάλη ποσότητα στον κήπο, έτσι ώστε τα παιδιά να μπορούν να ασχολούνται με την κηπουρική φυτεύοντας και ποτίζοντας. Για να γίνει αυτό θα χρειαστεί να υπάρχουν θάμνοι, λουλούδια, δέντρα, τα οποία θα αποτελέσουν έμπνευση για τα νήπια. Επίσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν και αντικείμενα μέσα από την καθημερινότητα, προκειμένου να τα μεταλλάξουν και να ομορφύνουν την αυλή.

Σύμφωνα με την Παπανικολάου (1994) σε ελβετικά νηπιαγωγεία υπάρχουν σκηνές camping και σε αυτές τα νήπια φαίνονται να διασκεδάζουν με τον εξοπλισμό αυτό και θα μπορούσε να ενταχθεί μελλοντικά στις αυλές των ελληνικών νηπιαγωγείων. Στιγμές ευχαρίστησης θα μπορούσε να προσφέρει μια αμμοδόχος δημιουργώντας κατασκευές από άμμο. Ένα μικρό σπιτάκι στα πλαίσια αποθήκης για την τοποθέτηση των εργαλείων κηπουρικής, θα βοηθούσε τα παιδιά να μαζεύουν τα αντικείμενα που χρησιμοποιούν για να μη τα χάνουν.

Την περίοδο με άστατο καιρό και κυρίως βροχή, στον εξωτερικό χώρο σε μία γωνία θα ήταν χρήσιμο ένα υπόστεγο για να δίνει τη λύση στα παιδιά να μπορούν να βγουν έξω από την αίθουσα, για να μη χάσουν την επαφή τους με τη φύση και παράλληλα να προστατεύονται. Η αυλή ακόμα θα πρέπει να έχει περιφράξη για την επιπλέον ασφάλεια των νηπίων και τον έλεγχο των εισερχόμενων και εξερχόμενων ανθρώπων. Για να φαίνεται πιο όμορφη η περιφράξη και να μη τρομάζει τα νήπια θα

μπορούσαν να προστεθούν κάποια φυτά μπροστά ή πίσω από την περίφραξη. Το δάπεδο της αυλής θα μπορούσε να διαμορφωθεί και αυτό με κάποιους διαδρόμους κατασκευασμένους από γρασίδι και φυτά. Τις απόψεις αυτές φαίνεται να εξέφρασαν και οι White και Stoecklin (1998).

Μια πρωτότυπη ιδέα για τα νηπιαγωγεία που θα μπορούσαν να την εφαρμόσουν είναι η προσθήκη κάποιων μικρών ζώων στην αυλή του νηπιαγωγείου. Βοηθάει τα μικρά παιδιά από πολύ μικρή ηλικία να έρθουν σε επαφή με ζωντανούς οργανισμούς και έτσι να γεννηθεί το αίσθημα της φροντίδας και της ανάληψης ευθύνης. Τα παιδιά μαθαίνουν να είναι υπεύθυνα μοιράζοντας την τροφή στα ζώα αυτά, αλλάζοντας το νερό τους. Τέτοια ζώα που θα μπορούσαν να ζουν σε μια αυλή ενός νηπιαγωγείου είναι τα καναρίνια μέσα σε κάποιο κλουβί, κουνέλια και ψάρια. (Παπανικολάου 1994)

Εσωτερικός χώρος

Η εσωτερική διαρρύθμιση θα πρέπει να έχει επαρκή χώρο για όλα τα μέλη του σχολείου, δηλαδή για τα παιδιά, τους παιδαγωγούς και τους γονείς. (Παπανικολάου 1994). Ένας καλά οργανωμένος χώρος αποτελείται από τρία στοιχεία. Πρώτον τον χώρο, δεύτερον τα διάφορα αντικείμενα και τον υλικό εξοπλισμό αλλά και το σύνολο των ατόμων που εξυπηρετεί ο συγκεκριμένος χώρος. Δεν πρέπει να είναι μη οικεία η αίθουσα για τα παιδιά και τους ανθρώπους που εργάζονται εκεί, αλλά χρειάζεται ο χώρος να βρίσκεται σε τάξη, ώστε να επιτυγχάνεται η προσοχή του παιδιού στην εργασία του, αλλά να μπορεί και ταυτόχρονα να ξεκουραστεί.

Σημαντικό ρόλο έχουν και τα χρώματα που υπάρχουν στις αίθουσες. Τα έντονα χρώματα όπως το γκρι, το μπλε και το άσπρο τραβούν την προσοχή των νηπίων, γι' αυτό πρέπει να επιλέγονται πιο ήπια χρώματα, ευχάριστα και οπτικά ξεκούραστα. Χώροι που είναι μικροί και έχουν χαμηλές οροφές βοηθούν στην καλύτερη συγκέντρωση αλλά μία αίθουσα με υψηλή οροφή βοηθάει στην ανάπτυξη ανεξάρτητης σκέψης των παιδιών. Για να επιτευχθεί το καλύτερο αποτέλεσμα, στις αίθουσες με υψηλό ταβάνι μπορούν να τοποθετηθούν, ανάλογα τη γωνία, και ανάλογες κατασκευές για να μειωθεί το ύψος. (Κολιαβασίλη 2015)

Τα χρώματα που δίνουν μια ευχαρίστηση στα παιδιά και ομορφαίνουν την αίθουσα είναι το πράσινο, το πορτοκαλί, το ροζ, το γαλάζιο, και το μπλε. Αν

χρησιμοποιούνται αντικείμενα άλλων χρωμάτων, θα ήταν καλό να μη χρησιμοποιούνται τα έντονα χρώματα στους τοίχους. (Παπανικολάου 1994)

Αν υπάρχει έντονο χρώμα στους τοίχους να μην επιλέγεται και χρωματιστό χαλί ή χρωματιστά ντουλάπια ή έντονες χρωματιστές κουρτίνες.

Ένας καλά οργανωμένος χώρος επίσης αναπτύσσει την αισθητική των παιδιών, η οποία πρέπει να αποτελεί βάση στο νηπιαγωγείο έτσι ώστε να μάθει στα παιδιά να δημιουργούν και να εκφράζονται ελεύθερα, αλλά και να καλλιεργήσουν σιγά-σιγά την αίσθηση για τι είναι αισθητικά ωραίο. (Καλούρη 1998) Ο χώρος του νηπιαγωγείου έτσι δημιουργεί ερεθίσματα τα οποία έχουν στόχους να αναπτύξουν τα νήπια την αισθητική εμπειρία κυρίως μέσω της διακόσμησης αλλά και των υλικών, την διαμόρφωση ενός θετικά ψυχολογικού περιβάλλοντος και την συμβολή του χώρου για την διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος μάθησης. (Γερμανός 2006)

Την περίοδο της δεκαετίας του 90' παρατηρήθηκε στα ελληνικά νηπιαγωγεία , ύστερα από έρευνες, ότι δεν δίνεται η απαραίτητη βαρύτητα στην καλλιέργεια της αισθητικής παιδείας και των συναισθημάτων. (Γερμανός 1990)

B ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Θέματα και σκοπός εργασίας

Το θέμα της εργασίας είναι η διαχρονικότητα του νηπιαγωγείου στην Ελλάδα. Το συγκεκριμένο θέμα επιλέχθηκε έτσι ώστε να καταγραφούν τα χαρακτηριστικά των παλιών και σύγχρονων νηπιαγωγείων της χώρας. Σκοπός, της εργασίας είναι να καταγραφούν όλοι οι χώροι στο εσωτερικό και εξωτερικό μέρος των νηπιαγωγείων, να έρθουν στην επιφάνεια προβλήματα που αντιμετώπιζαν και αντιμετωπίζουν τα νηπιαγωγεία.

Επιμέρους στόχοι είναι η καταγραφή των υλικών των νηπιαγωγείων μέσα και έξω από αυτά, η αυλή τους, ο αριθμός των κτηριακών υποδομών στην Ελλάδα και του προσωπικού τους. Επίσης η καταγραφή των προτάσεων των φοιτητών και των νηπιαγωγών για τις προσθήκες που μπορεί να υπάρξουν στο νηπιαγωγείο στο μέλλον, προκειμένου να γίνει ευχάριστο στα παιδιά.

2) Ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερωτήματα που έχουν σχέση με την έρευνα είναι τα εξής:

- Πώς ήταν εσωτερικά και εξωτερικά το νηπιαγωγείο στο παρελθόν;
- Πώς είναι τώρα εσωτερικά και εξωτερικά ένα νηπιαγωγείο;
- Πώς θα είναι στο μέλλον το νηπιαγωγείο εσωτερικά και εξωτερικά;
- Τι προσθήκες θα μπορούσαν να γίνουν στο χώρο του νηπιαγωγείου μελλοντικά;

3) Μεθοδολογία έρευνας

3.1 Διαδικασία

Η έρευνα αποτελείται από τέσσερα σκέλη:

Στο πρώτο σκέλος ζητήθηκε από 70 φοιτητές του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, τμήμα νηπιαγωγών, να απαντήσουν στην ερώτηση «Πώς φαντάζεστε το μελλοντικό νηπιαγωγείο εσωτερικά και εξωτερικά;»

Στο δεύτερο σκέλος πραγματοποιήθηκε η πρώτη τηλεφωνική επικοινωνία με τη συνταξιούχο νηπιαγωγό, προκειμένου να υπάρξει συνεννόηση για την ημέρα της συνέντευξης. Μετά από λίγες μέρες παραχωρήθηκε η συνέντευξη τηλεφωνικός.

Στο τρίτο σκέλος, όπως ακριβώς και στο δεύτερο, πραγματοποιήθηκε η συνέντευξη με τη νεότερη σε ηλικία νηπιαγωγό.

Στο τέταρτο σκέλος έγινε ακριβής καταγραφή των απαντήσεων των φοιτητών καθώς επίσης και η ομαδοποίησή τους σε κατηγορίες. Στη συνέχεια καταγράφηκαν και οι απαντήσεις των νηπιαγωγών.

3.2 Δείγμα έρευνας

Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα, το δείγμα με το οποίο πραγματοποιήθηκε η έρευνα είναι οι 70 φοιτητές του πρώτου έτους νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, καθώς και δύο νηπιαγωγοί. Η μια εν ενεργεί και η δεύτερη συνταξιούχος.

3.3 Εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν

Στην αρχή της συνέντευξης αναφέρονται φύλο, ηλικία και αν είναι εν ενεργεία νηπιαγωγός ή συνταξιούχος.

Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την έρευνα ήταν δύο δομημένα ερωτηματολόγια με τις εξής ερωτήσεις:

- Σε πόσα νηπιαγωγεία δουλέψατε; Ήταν αποκλειστικά σε πόλη ή και στην επαρχία; Αν όχι, παρατηρήσατε ποτέ κάποια διαφορά στα παιδιά, αλλά και στα νηπιαγωγεία σαν εργασιακό χώρο.

- Πόσο ευχαριστημένη ήσασταν από τη δουλειά σας;
- Είδατε αποτελέσματα στη δουλειά σας;
- Πόσο σας ικανοποιούσε ο εργασιακός σας χώρος;
- Τι θα αλλάζατε με βάση την εμπειρία σας;
- Τι σας έλειπε;
- Τι υπάρχει τώρα στο νηπιαγωγείο που δεν υπήρχε παλιά;
- Χρησιμοποιούσατε όλα τα υλικά;
- Πώς φαντάζεστε μελλοντικά το νηπιαγωγείο εσωτερικά και εξωτερικά;

Οι ερωτήσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν και στις δύο νηπιαγωγούς ,εκτός κάποιων που λόγω ηλικίας θα ήταν αδύνατο να απαντηθούν από μια νεότερη νηπιαγωγό

4) ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Παρακάτω γίνεται η καταγραφή των απαντήσεων των φοιτητών:

Φοιτητής 1

Αρχικά, σε ένα μελλοντικό νηπιαγωγείο θα ήταν χρήσιμο και σημαντικό να υπάρχει:

Στον εξωτερικό χώρο: βοηθητικές ράμπες (AMEA), πλούσιο πράσινο (γρασίδι, δέντρα), κάδοι ανακύκλωσης (ηλεκτρικοί).

Στον εσωτερικό χώρο: αίθουσα ρομποτικής, αίθουσα με διαδραστικούς πίνακες (tablets, προτζέκτορες), ηλεκτρονικοί υπολογιστές

Φοιτητής 2

Η παράδοση στα νήπια να γίνεται μέσω mappings ή 3D, ώστε να μπορέσουν οι νηπιαγωγοί να τους αναπαράγουν εικόνες, παραμύθια και έργα κινουμένων σχεδίων ζωντανά. Η αυλή να έχει τις κατάλληλες αθλητικές υποδομές, ώστε ένα παιδί να ανακαλύψει τις κινητικές του ικανότητες ακόμα και μέσω ενός ρομπότ γυμναστή που

θα ακολουθούν τις κινήσεις του. Τα εργαλεία να είναι ακίνδυνα, αδιάβροχα ώστε να δίνονται σε παιδιά κάθε ηλικιακού εύρους για να μπορέσει να αναπτυχθεί και να αναδειχθεί η δημιουργικότητα και η φαντασία τους. Καλό είναι να μην αντικαταστήσει το ρομπότ την/ τον νηπιαγωγό, αλλά τα ρομπότ να έχουν βοηθητικό χαρακτήρα και να ωθήσουν τα παιδιά σε νέες γνώσεις.

Φοιτητής 3

Σε ένα μελλοντικό νηπιαγωγείο θα ήταν σίγουρα ενδιαφέρουσα η προσθήκη καινοτόμων δράσεων. Συγκεκριμένα τα νήπια θα έπρεπε να έρθουν σε άμεση επαφή με την τεχνολογία, τον εξωτερικό χώρο και το φυσικό περιβάλλον. Δηλαδή θα πρέπει να σχεδιαστεί και ο εξωτερικός χώρος του νηπιαγωγείου (αυλή), διότι είναι παραμελημένος. Προσθήκη φυσικής αγωγής, προσθήκη διαφόρων τεχνών όπως το θέατρο, μουσική, χορός, εικαστικά, γιατί τα παιδιά πρέπει να εκφράζονται μέσα από την επαφή τους με τις τέχνες. Στόχος η δημιουργία και ο ποιοτικός χρόνος.

Φοιτητής 4

Εσωτερικός χώρος νηπιαγωγείου:

1. Υπολογιστές: τα παιδιά θα αναπτύσσουν την ικανότητα, όσο μπορούν, να κάνουν ενεργή τη χρήση τους και όχι απλά να απασχολούνται ψυχαγωγικά π.χ πρόγραμμα ζωγραφικής.
2. Εκπαιδευτικά ρομποτάκια: η χρήση τους θα γίνεται τόσο για την εξοικείωση των παιδιών με τη ρομποτική και τον προγραμματισμό, όσο και για τη διδασκαλία μέσω αυτών.
3. Μαθήματα χορού/ θεάτρου: σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους (δάπεδο με φωτιζόμενα τετράγωνα) για την ανάπτυξη και αυτών των ικανοτήτων.

Εξωτερικός χώρος νηπιαγωγείου:

- Κάμερες: για την καλύτερη φύλαξη των παιδιών.

Φοιτητής 5

Εξωτερικός χώρος:

- Η αυλή να περιέχει λουλούδια και διάφορα φυτά

- Παιδική χαρά με καινούργια παιχνίδια
- Οι τοίχοι να είναι με χαρούμενα και ζωνερά χρώματα

Εσωτερικός χώρος:

- Μοκέτες με σχέδια, πολύχρωμα καρεκλάκια, πίνακες με όμορφα τοπία.
- Παιχνίδια δημιουργικής απασχόλησης
- Μουσική και μουσικά όργανα

Φοιτητής 6

Εσωτερικός χώρος:

Το μελλοντικό νηπιαγωγείο θέλω να έχει έναν ειδικό χώρο, όπου θα υπάρχει ένας προτζέκτορας και ένας υπολογιστής, ώστε να δείχνουμε στα νήπια διάφορες εικόνες και να κάνουμε συζητήσεις μαζί τους για τις εικόνες αυτές. Επίσης να υπάρχει ένας χώρος για παιχνίδια, ώστε τα παιδιά να χαλαρώνουν μετά το μάθημα.

Εξωτερικός χώρος:

Δομές διασκέδασης για τα νήπια, δηλαδή χώροι που θα γίνονται διάφορες αθλητικές οργανώσεις. Μέσα από τις οργανώσεις αυτές τα νήπια θα μάθουν να συνεργάζονται και να επικοινωνούν με τους άλλους μαθητές. Επιπλέον πρέπει να δημιουργηθούν δραστηριότητες που θα αναπτύξουν την οικολογική πλευρά των νηπίων. Δηλαδή μια μέρα την εβδομάδα να φυτεύουμε ένα φυτό ή να ποτίζουμε τα λουλούδια του σχολείου.

Φοιτητής 7

Τα παιδιά να ξεφύγουν από τη θεωρία. Το μελλοντικό νηπιαγωγείο να καλύπτει όλες τις ανάγκες των παιδιών. Να ενισχυθούν οι τεχνολογικές, ψηφιακές είναι στο νηπιαγωγείο. Να δημιουργηθούν χώροι ως προς τις ανάγκες των παιδιών με κύριο στόχο στην καλλιέργεια τους. Να οργανωθούν δραστηριότητες σχετικά με όλους τους κλάδους. Να ενισχυθεί η ρομποτική τεχνολογία.

Φοιτητής 8

Θεωρώ πως σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης και ιδιαίτερα στο νηπιαγωγείο τα παιδιά θα πρέπει να έρθουν σε επαφή με το βιβλίο και να το αγαπήσουν. Ιδιαίτερα στη

σημερινή εποχή που η τεχνολογία έχει μπει σε κάθε τομέα, θεωρώ πως το παιδί στο νηπιαγωγείο με απλά υλικά και τα βιβλία θα πρέπει να αναπτύξει μόνο του τις κλήσεις, δεξιότητες και φαντασία που έχει μέσα του. Η τεχνολογία βοηθάει φυσικά, αλλά πολλές φορές μας δίνει έτοιμο υλικό και τα παιδιά μαθαίνουν στην ευκολία, χωρίς να μάθουν να ψάχνουν, να δουλεύουν, να σκέφτονται και να ενεργούν.

Φοιτητής 9

Νηπιαγωγείο:

- Αυλή νηπιαγωγείου: δέντρα, λουλούδια, ζωγραφιές στους τοίχους, άνετος χώρος για εξωτερικά παιχνίδια
- Αίθουσα ζωγραφικής- τεχνών, μουσικής, θεατρικού παιχνιδιού
- Διακόσμηση βασικής τάξης/ αίθουσα από κατασκευές μαθητών- μαθητριών.
- Βιβλιοθήκη, αίθουσα προβολών για παραστάσεις των παιδιών αλλά και υποδοχή θεατρικών ομάδων για να παρακολουθήσουν τα παιδιά.
- Στη βασική τάξη πολλές διαφορετικές γωνίες ποικιλία στις ασχολίες (γωνία φυσικών επιστημών, γωνία με κουζίνα κλπ).
- Περιορισμένη χρήση από οθόνες.

Φοιτητής 10

Το μελλοντικό νηπιαγωγείο θα είναι ένας ενιαίος χώρος όπου τα παιδιά θα αλληλεπιδρούν μεταξύ τους συνεχώς. Θα μαθαίνουν μέσω του παιχνιδιού, θα δουλεύουν ομαδικά έτσι ώστε να μάθουν να συνεργάζονται, αλλά και ατομικά για να κατανοήσουν την έννοια της υποχρέωσης. Το νηπιαγωγείο θα έχει ποικιλία υλικών για να πειραματιστούν τα παιδιά, θα υπάρχουν διάφορες θεματικές γωνίες π.χ. γωνία φυσικής, γωνία που μαθαίνουν αριθμούς κλπ. Η αυλή του νηπιαγωγείου θα είναι μεγάλη και θα παρέχονται μέσα κατάλληλα για να ασχοληθούν τα παιδιά με διάφορα αθλήματα.

Φοιτητής 11

Ωραία είναι να ενισχύσουμε την καλλιτεχνική τους πλευρά. Να υπάρχει ένας πίνακας όπου ο καθένας μπορεί να εκφραστεί όπως θέλει. Θα ήταν ωραίο να γίνονται

θεατρικές παραστάσεις γιατί με αυτό τον τρόπο βοηθάς το παιδί να γίνει πιο κοινωνικό και να ανακαλύψει τον εαυτό του μέσα από αυτό. Θα ήταν ωραίο να υπάρχει και μια μεγάλη αυλή με πράσινο και λουλούδια για να ανοίγει η ψυχή του σε αντίθεση με το τσιμέντο και σε αυτήν την αυλή να υπάρχουν κούνιες για να περνάει όμορφα και να ασκείται. Θα μπορούσε ίσως ο/ η νηπιαγωγός να κάνει μαθήματα γλυπτικής γιατί κι αυτό είναι πολύ ωραίο.

Φοιτητής 12

Ένα ιδανικό νηπιαγωγείο στο μέλλον θα ήταν ένας χώρος ο οποίος θα καλλιεργεί την αντίληψη του παιδιού και δεν θα τον μετατρέπει σε παθητικό δέκτη. Ένα ιδανικό νηπιαγωγείο θα έχει τους μαθητές σε εγρήγορση και όχι να τους αδρανοποιεί, με τη βοήθεια βέβαια και της τεχνολογίας που κάνει σαφώς το μάθημα πιο διασκευστικό. Θα βοηθήσει τα παιδιά να μαθαίνουν και να κατανοούν με ευκολότερο και πιο ευχάριστο τρόπο το μάθημα.

Φοιτητής 13

Να μπει στο νηπιαγωγείο σαν δράση ο χορός, παραδοσιακός και σύγχρονος ο οποίος θα διδάσκεται από κατάλληλα ειδικευμένο προσωπικό

Φοιτητής 14

Νηπιαγωγείο:

- Θα υπάρχουν αρκετοί υπολογιστές
- Ρομποτάκια όλων των ειδών
- Μουσικά όργανα (πραγματικά και όχι ψεύτικα)
- Βιβλιοθήκες ηλεκτρονικές
- Μεγάλη αυλή που θα χωρίζεται σε θεματικές (παιχνιδιού- ζωγραφικής- θεάτρου)

Φοιτητής 15

Στο χώρο του νηπιαγωγείου και πιο συγκεκριμένα στην είσοδο του σχολείου θα υπάρχει ένα ρομποτάκι το οποίο θα καλωσορίζει τους γονείς και τους μαθητές, αλλά θα λειτουργεί και σαν παρουσιολόγιο για τους μαθητές.

Στην αυλή του σχολείου θα υπάρχει κάμερα στην αυλόπορτα για να μπορεί να ελέγχει ο/ η νηπιαγωγός ποιος εισέρχεται και εξέρχεται από το χώρο του σχολείου.

Επίσης, θα υπάρχει μια αίθουσα, όπου θα είναι εγκατεστημένη μια μεγάλη οθόνη για να μπορούν τα παιδιά να επικοινωνούν με παιδιά από άλλα σχολεία και να δείχνουν διάφορες δραστηριότητες.

Φοιτητής 16

Το μελλοντικό νηπιαγωγείο θα πρέπει να έχει:

Εργαστήριο πληροφορικής με ρομπότ και άλλα τεχνολογικά μέσα (υπολογιστές, laptop). Να υπάρχει χώρος χειροτεχνίας με όλα τα υλικά για κάθε παιδί. Να υπάρχουν κάδοι ανακύκλωσης διαφόρων υλών, ώστε τα παιδιά να μάθουν να ανακυκλώνουν με τον σωστό τρόπο. Να υπάρχουν χώροι με μουσικά όργανα, ώστε το κάθε παιδί να αναδειξεί το ταλέντο και τις δυνατότητες που έχει, αλλά και μια αίθουσα πολλαπλών χρήσεων που θα παρουσιάζονται τα θεατρικά που θα κάνουν οι νηπιαγωγοί μαζί με τα παιδιά.

Φοιτητής 17

Μελλοντικό νηπιαγωγείο:

- Ρομποτική
- Δραστηριότητες με υπολογιστή
- Συχνή επικοινωνία με άλλα νηπιαγωγεία, έτσι ώστε να συνεργάζονται τα νήπια σε διάφορες δραστηριότητες
- Βιβλιοθήκες
- Φυσική αγωγή και αθλητικές υποδομές
- Αίθουσα χορού

Φοιτητής 18

Ο χώρος του νηπιαγωγείου οφείλει και πρέπει να είναι τέτοιος ώστε να παρακινεί το ενδιαφέρον των νηπίων προκειμένου αυτά να αλληλεπιδρούν με άμεσο τρόπο. Αυτό σημαίνει ότι θα περιλαμβάνει τέτοια στοιχεία που θα σχετίζονται με τα ενδιαφέροντά τους πρωτίστως και δευτερευόντως με τους εκπαιδευτικούς στόχους του διδάσκοντα. Αναφορικά με τον τομέα των εικαστικών πρωταρχικός στόχος πρέπει να είναι η

ενίσχυση της δημιουργικής φαντασίας των παιδιών και έπειτα η κατασκευή αντικειμένων τέτοιων που να μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε δραστηριότητες τόσο εντός, όσο και εκτός του σχολικού χώρου.

Φοιτητής 19

Το νηπιαγωγείο το φαντάζομαι ως το πιο δημιουργικό σχολείο. Το φαντάζομαι να επικεντρώνεται κυρίως στις τέχνες, δηλαδή εικαστικά, μουσική, θέατρο και συγκεκριμένα σε δραστηριότητες που ζητούν τα παιδιά να κάνουν λάθη, να λερώνονται, να δημιουργούν πολλά και ποικίλα πράγματα, από πολλά διαφορετικά υλικά. Να πειραματίζονται συνεχώς με υλικά, υφές, χρώματα, γεύσης. Το φαντάζομαι να περιλαμβάνει και δραστηριότητες που δεν υπάρχουν αυτή τη στιγμή στο νηπιαγωγείο όπως μαγειρική, ρομποτική και γενικά δραστηριότητες μέσω των οποίων τα παιδιά μαθαίνουν συνεχώς για τον κόσμο και αυτά που υπάρχουν σε αυτόν από κάθε άποψη, να υπάρχουν δηλαδή διαρκώς καινούργια ερεθίσματα και δραστηριότητες κάθε είδους.

Φοιτητής 20

- Τεχνολογικοί εξοπλισμοί όπως οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές για δραστηριότητες.
- Ευχάριστος χώρος, με διαφορετικές γωνιές, ώστε να διασκεδάζουν.
- Εργαλεία χειροτεχνίας, ώστε να ξεφύγουν από τη θεωρία και να αφήσουν ελεύθερη τη φαντασία τους.
- Ο εξωτερικός χώρος να έχει παιχνίδια, ώστε τα παιδιά να μη βαριούνται

Φοιτητής 21

Έχω την εντύπωση ότι μελλοντικά δεν θα μεταβληθεί κάτι στο νηπιαγωγείο. Μερικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι τελείως αναχρονιστικές, παρότι είχαμε την ελπίδα ότι θα αλλάξει κάτι. Παρά ταύτα ίσως αν συμβάλει και ο/ η νηπιαγωγός μπορούν να ενταχθούν στα νηπιαγωγεία καινοτόμες δράσεις. Λόγου χάρη να μετριάσει η μετάδοση γνώσεων, που θα μπορούσαν να μάθουν τα νήπια στο δημοτικό και να δοθεί έμφαση στην ανάδειξη των πτυχών του κάθε παιδιού. Παράλληλα να πραγματοποιούνται πιο συχνά εκδηλώσεις που σκοπό θα έχουν όχι το

θεαθίνα και την επικρότηση της εργασίας του/ της εκπαιδευτικού, όμως να χαρεί και να αποκομίσει κάτι, έστω και το ελάχιστο, το κάθε νήπιο.

Φοιτητής 22

Να υπάρχουν μαθήματα χορού και περισσότερη κίνηση και γυμναστική. Περισσότερη επαφή με τη μουσική και επαφή με μουσικά όργανα.

Φοιτητής 23

- Ρομπότ, εξελιγμένα εργαστήρια φυσικής, θερμοκήπια
- Μεγάλες παιδικές χαρές
- Κινηματογράφος και χώρο θεάτρου όπου εκεί τα παιδιά θα μπορούν να μεταμφιέζονται
- Χώρος ανακύκλωσης

Φοιτητής 24

- Ρομποτική
- Δημιουργικές ασχολίες που έχουν σχέση με την καθημερινότητα

Φοιτητής 25

- Χώρος άφθονος με καλλιτεχνικά εργαλεία (δηλαδή τα παιδιά να έχουν πολλές επιλογές προκειμένου να αναπτυχθεί το ταλέντο τους) και η αισθητική τους γενικότερα.
- Ειδική προσαρμοσμένη και ασφαλείς χώροι για την ανάπτυξη ομαδικών παιχνιδιών, προκειμένου να επιτευχθεί η ομαλή κοινωνικοποίησή τους με τα υπόλοιπα παιδιά.
- Διακόσμηση τάξης με πολλά χρώματα, προκειμένου τα παιδιά κάθε φορά που εισέρχονται σε αυτήν να αισθάνονται όμορφα και το περιβάλλον να είναι οικείο. Παράλληλα, η διακόσμηση να βασίζεται στα δημιουργήματα των

ίδιων των παιδιών, για να ενθαρρύνονται στη δημιουργία όλο και περισσότερων κατασκευών.

Φοιτητής 26

Αντικείμενα στον χώρο του νηπιαγωγείου:

- Τεχνολογίες (ρομποτάκια, υπολογιστές, προτζέκτορες)
- Διάφορες γωνίες(παιχνιδιών, θεάτρου κουκλοθέατρο, συναισθημάτων, ανακύκλωσης, μουσικής, γωνία εικαστικών, γωνία φυσικών επιστημών)
- Παιχνίδια, βιβλιοθήκη, tablets

Αυλή:

- αμμοδόχος, παιδική χαρά

Φοιτητής 27

Εσωτερικός χώρος:

- Αίθουσα ψυχαγωγίας (με παιχνίδια, υλικά ζωγραφικής, μουσικά όργανα, βιβλία και παραμύθια)
- Αίθουσα πληροφορικής(υπολογιστές, προτζέκτορας, εκτυπωτές, σαρωτές, ρομπότ)
- Γραφείο νηπιαγωγών (τηλέφωνα, υπολογιστές, φακέλους)
- Εστιατόριο που θα τρώνε τα παιδιά πρωινό και μεσημεριανό
- Τουαλέτες, αμφιθέατρο για εκδηλώσεις, παραστάσεις, παρουσιάσεις
- Αίθουσα γυμναστικής για την εκγύμναση των νηπίων.

Εξωτερικός χώρος:

- Παιδική χαρά (κούνιες, τσουλήθρες, τραμπάλες)
- Μπασκέτες για τα νήπια, μπάλες
- Άμμο (άλμα εις μήκος)
- Γρασίδι (για πικ νικ), κήπος με λουλούδια, φυτά, δέντρα και θάμνους

Φοιτητής 28

Πραγματικά θα ήθελα πάρα πολύ ένα νηπιαγωγείο με ενισχυμένη τη δημιουργική του δράση. Τα καλλιτεχνικά μαθήματα, όπως το θέατρο, η μουσική, τα εικαστικά κ.α, διευρύνουν το μυαλό των παιδιών και κατακτούν νέες ικανότητες. Επίσης, μαθήματα όπως φυσική, μαθηματικά και γλώσσα θα μπορούσαν να πραγματοποιούνται σε πρακτικό επίπεδο και έτσι θα ελκύουν το ενδιαφέρον των παιδιών. Δηλαδή, τόσο η φυσική όσο και τα μαθηματικά, να διδάσκονται στα πλαίσια του δημιουργικού παιχνιδιού. Όσον αφορά το μάθημα της πληροφορικής, καλό θα ήταν να διδάσκεται, αλλά να μην έχει μεγάλη βαρύτητα.

Φοιτητής 29

Νηπιαγωγείο:

- Ρομπότ
- Χώροι αθλητισμού
- Δημιουργικές δραστηριότητες
- Εξωσχολικές δραστηριότητες και όχι μόνο στο χώρο του σχολείου

Φοιτητής 30

Παρόλο που η τεχνολογία γίνεται όλο ένα και περισσότερο μέρος της καθημερινότητας και της δικής μας, αλλά και των παιδιών, για εμένα ειδικά το ιδανικό νηπιαγωγείο θα ήταν πιο απλό. Πολλά χρώματα, λίγα και απλά έπιπλα, μεγάλη αυλή. Προωθούμε τη δημιουργικότητα των παιδιών. Περισσότερη ενασχόληση με την φύση. Ένας μικρός κήπος π.χ. στην αυλή όπου τα παιδιά θα φυτεύουν σπόρους, δέντρα ακόμα και λαχανικά, θα φροντίζουν αυτόν τον κήπο και θα βλέπουν τα φυτά να μεγαλώνουν. Αυτό που φύτεψαν μόνοι τους μεγάλωσε και έγινε δέντρο, καρπός, λουλούδι. Είναι μεγάλη ευχαρίστηση η ενασχόληση με τη φύση. Στο εσωτερικό βιβλία, παραμύθια. Ο Einstein έλεγε πως αν θέλεις τα παιδιά σου να γίνουν έξυπνα διάβαζέ τους παραμύθια και αν θέλεις να γίνουν ακόμα πιο έξυπνα διάβαζέ τους και άλλα παραμύθια εκπαιδευτικά, από όπου θα μαθαίνουν για τη διαφορετικότητα, το σεβασμό, την αλληλεγγύη. Δραματοποίηση των παραμυθιών με όλα τα παιδιά να λαμβάνουν μέρος. Κάθε παιδί είναι διαφορετικό, μέσα από το παιχνίδι να ανακαλύπτεται το ταλέντο και ο χαρακτήρας του καθενός. Κατασκευές, μαγειρική ίσως. Αφήνουμε τα παιδιά να λερωθούν, δεν θα μάθουν και δεν θα το

ευχαριστηθούν αλλιώς. Είναι χρήσιμη η ρομποτική, ακονίζει το μυαλό, αλλά θέλουμε όντως τόσο αυτοματοποιημένο, όπου τα παιδιά δεν θα κάνουν τίποτα;

Φοιτητής 31

Στο μελλοντικό νηπιαγωγείο τα παιδιά θα ασχολούνται με τη ρομποτική, όπου θα τους βοηθάει να κατανοούν καλύτερα τη τεχνολογία. Θα γίνεται εκμάθηση της πληροφορικής με χρήση των υπολογιστών. Οι χώροι θα είναι πολύχρωμοι για να ενθαρρύνουν τα παιδιά και να τους δίνουν μια θετική διάθεση. Θα υπάρχει μεγάλη αυλή με πράσινο και με παιδική χαρά για την καλύτερη ψυχαγωγία των παιδιών. Θα υπάρχουν βοηθητικά μηχανήματα για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες για την καλύτερη κίνησή τους μέσα στον χώρο. Οι περισσότερες παροχές θα γίνονται ηλεκτρονικά όπως για παράδειγμα η ενημέρωση των γονέων για τα παιδιά τους ή για κάποια εκδήλωση του νηπιαγωγείου. Θα υπάρχουν επίσης διαδραστικοί πίνακες όπου παράλληλα με εκμάθηση θα υπάρχει και ψυχαγωγία.

Φοιτητής 32

Να ενισχύσουν τα παιχνίδια, να περνούν αρκετό χρόνο στην αυλή του σχολείου, να συνεργάζονται, να πηγαίνουν εκδρομές.

Φοιτητής 33

Φαντάζομαι ένα νηπιαγωγείο με μεγάλη αυλή, με μία πληθώρα από παιχνίδια και δραστηριότητες για να περνούν ευχάριστα τα παιδιά κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων. Στο εσωτερικό του να υπάρχουν οι αίθουσες διδασκαλίας, με διάφορα παιχνίδια και παραμύθια. Να υπάρχει μια αίθουσα υπολογιστών, ώστε να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με τη τεχνολογία. Μια αίθουσα με τραπέζια και κουζίνα, όπου εκεί θα τρώνε όλοι μαζί. Επιπλέον να υπάρχει μια αίθουσα θεάτρου, όπου θα παρουσιάζονται οι θεατρικές παραστάσεις. Έτσι τα παιδιά θα έρχονται σε επαφή με την τέχνη και θα αναπτύξουν τη δημιουργικότητα και την πνευματικότητά τους.

Φοιτητής 34

Νηπιαγωγείο:

- Ξεχωριστές αίθουσες για κάθε δραστηριότητα
- Υπολογιστές
- Μεγάλη αυλή με διάφορα παιχνίδια
- Ρομποτάκια
- Διάφορα υλικά και όχι μαρκαδόρους

Φοιτητής 35

Προκειμένου να ενισχυθεί και να εξελιχθεί το παραδοσιακό μοντέλο νηπιαγωγείου θα πρέπει:

- Να υπάρχει ένας μεγάλος και ελεύθερος χώρος για τα νήπια
- Περιορισμένος αριθμός υπολογιστών για συγκεκριμένη χρήση
- Αξιοποίηση εξωτερικού χώρου- αυλής
- Πλήθος παιχνιδιών
- Ρομποτική σε μορφή παιχνιδιού
- Χρήση μουσικής- μουσικοκινητική αγωγή

Φοιτητής 36

Το μελλοντικό νηπιαγωγείο θα αποτελεί ένα όχι ιδιαίτερα μεγάλο κτήριο, βαμμένο με τέτοια χρώματα που θα ελκύουν το ενδιαφέρον των μαθητών του. Στο εσωτερικό θα υπάρχει κεντρική αίθουσα, η οποία θα ενώνει όλες τις υπόλοιπες αίθουσες και στην οποία θα μπαίνουν οι μαθητές και οι γονείς κατά την είσοδό τους στο κτήριο. Θα υπάρχουν τρεις έως τέσσερις αίθουσες διδασκαλίας για κύριες δραστηριότητες. Μία αίθουσα όπου τα παιδιά θα μπορούν να αξιοποιήσουν ηλεκτρονικό υπολογιστή, διαδραστικούς πίνακες και ρομπότ. Μια αίθουσα που θα βασίζεται στα δωμάτια snoezelen, όπου τα νήπια θα μπορούν να ηρεμούν τις αισθήσεις τους. Τέλος το κλασικό δωμάτιο της τραπεζαρίας (χώρια της κουζίνας που θα μαγειρεύονται τα φαγητά) και το μπάνιο. Στον εξωτερικό χώρο, μια μεγάλη σε έκταση αυλή με κούνιες.

Φοιτητής 37

Ένα σύγχρονο νηπιαγωγείο θα περιλαμβάνει:

- Μεγάλες και ευρύχωρες αίθουσες
- Θα λειτουργεί με ηλιακή ενέργεια
- Και οι πόρτες θα ανοίγουν και θα κλείνουν με αυτόματο μηχανισμό
- Αίθουσα με ρομπότ, υπολογιστές
- Περιφραγμένος υπαίθριος χώρος για παιχνίδι

Φοιτητής 38

Ως μελλοντική νηπιαγωγός θα ήθελα να ενταχθούν στο χώρο αυτό διαφόρων ειδών δωμάτια, τα οποία θα συμβάλλουν στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού (παιχνίδια, ζωγραφική, θέατρο), αλλά και διάφορες δραστηριότητες οι οποίες θα συντελούν στη διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων τους. Να συνεργάζονται, να αλληλοεπιδρούν, να οξύνουν την κριτική τους ικανότητα χωρίς ανταγωνισμούς και αντιπαλότητες. Ως δευτερεύοντα ρόλο, θα ήθελα να ενταχθούν και ελάχιστα τεχνολογικά επιτεύγματα. Τέλος, εξωτερικά θα ήθελα να υπάρχει ένας ξεχωριστός χώρος ψυχαγωγίας (αμμοδόχος, κούνιες, τσουλήθρες κ.α), ένα κιάσκι και μία σκηνή για καλοκαιρινές εκδηλώσεις.

Φοιτητής 39

Προαύλιο:

- Γήπεδο ποδοσφαίρου, βόλεϊ κ.λ.π
- Κήπος
- Κούνιες
- Ράμπες και αντικείμενα για παιδιά με ειδικές ανάγκες
- Όργανα γυμναστικής

Αίθουσα νηπιαγωγείου

- Χώρος ψυχαγωγίας (χορού, γυμναστικής, ζωγραφικής, θεάτρου)
- Χώρος ξεκούρασης (ατομικά στρωματάκια, μουσική)
- Χώρος για κατασκευές, θεατρικές παραστάσεις
- Ειδικός χώρος για παιδιά με ειδικές ανάγκες
- Κουζίνα με πολλά κουζινικά είδη

Φοιτητής 40

Νηπιαγωγείο:

- Όχι πολλά τεχνολογικά επιτεύγματα, μόνο τα απαραίτητα
- Αντικείμενα για δραστηριότητες εξωτερικού χώρου
- Αίθουσα βιβλιοθήκης με παιδικά παραμύθια
- Αίθουσα ελεύθερης έκφρασης των παιδιών, ειδικοί τοίχοι για ζωγραφική

Φοιτητής 41

Νηπιαγωγείο:

- Ρομποτική
- Διάφορες γωνίες με θέματα (περιβάλλον, τροφές, διασκέδαση)
- Δραστηριότητες με φαντασία (δίνω θέμα και τα αφήνω να εκφραστούν με τη φαντασία τους)
- Γωνία με χειροτεχνίες (ζωγραφική, γλυπτική)
- Εξωτερικός χώρος με γήπεδο (ποδοσφαίρου, μπάσκετ)
- Αμμοδόχος, κούνιες, θερμοκήπιο, πισίνα, χώρος για να μαθαίνουν τα παιδιά χορούς
- Διαδραστικός χάρτης όπου τα παιδιά θα έχουν πρόσβαση αμέσως στη χώρα που επέλεξαν και θα μπορούν να την εξερευνούν (να βλέπουν πως είναι τα αξιοθέατα)
- Συλλογή από παλιά αντικείμενα όπως είναι τα χαρτονομίσματα, λάμπες πετρελαίου, σίδηρο έτσι ώστε να βλέπουν την εξέλιξη.

Φοιτητής 42

Το νηπιαγωγείο θα πρέπει να είναι ένας μεγάλος χώρος με μια όμορφη αυλή, που να παρέχει στα παιδιά πολλά παιχνίδια και αφορμές για να δραστηριοποιηθούν. Το πιο βασικό κομμάτι θα ήταν να υπήρχαν όλες οι κατάλληλες υποδομές για τα παιδιά και τους γονείς με αναπηρία. Έπειτα οι χώροι του νηπιαγωγείου πρέπει να είναι αρκετά μεγάλοι για να μπορούν όλα τα παιδιά να κινούνται άνετα μέσα σε αυτούς. Καλό θα ήταν να υπάρχει ο κατάλληλος εξοπλισμός, για να μπορούν τα παιδιά να αναπτύξουν πολλές πλευρές του εαυτού τους, καθώς και να εξερευνήσουν τα ταλέντα τους. Επίσης, οι τεχνολογίες θα βοηθούσαν την εκπαιδευτική διαδικασία.

Φοιτητής 43

Ένα μελλοντικό νηπιαγωγείο φαντάζομαι πως θα είναι:

- Εξοπλισμένο με τεχνολογίες της εποχής [κυρίως αντικείμενα τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.)]
- Κτισμένο ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών (μεγάλοι χώροι εσωτερικά και εξωτερικά)
- Εξοπλισμένο με πρώτες ύλες και εικαστικά εργαλεία
- Εξοπλισμένο με αντικείμενα μουσικής και θεάτρου

Φοιτητής 44

Το ιδανικό νηπιαγωγείο θα διαθέτει τις γωνίες οι οποίες θα βοηθούν τα παιδιά να μάθουν ενδιαφέροντα πράγματα. Συγκεκριμένα, θα υπάρχει η γωνία του κουκλόσπιτου, η οποία θα περιλαμβάνει παιχνίδια όπου τα παιδιά θα μπορούν να μπουν και να υποδυθούν κάποιους ρόλους. Επίσης θα υπάρχει η γωνία της πληροφορικής, η οποία θα βοηθάει τα παιδιά να εξοικειωθούν με τα διάφορα μέσα της τεχνολογίας. Επιπλέον θα υπάρχει μια γωνία εικαστικών, δηλαδή μια γωνία στην οποία τα παιδιά θα μπορούν να ζωγραφίζουν ή να κατασκευάζουν με πηλό και πλαστελίνη διάφορα πράγματα. Τέλος στην αυλή θα πρέπει να υπάρχει ελεύθερος χώρος με γήπεδα, ώστε τα παιδιά να μπορούν να παίζουν ελεύθερα και χωρίς κίνδυνο.

Φοιτητής 45

Στο μέλλον φαντάζομαι ένα νηπιαγωγείο με δημιουργικούς νηπιαγωγούς, που θα έχουν όρεξη για μάθημα. Τα παιδιά έχουν όρεξη να δημιουργήσουν γι' αυτό και οι νηπιαγωγοί πρέπει να προωθούν τη δημιουργικότητα. Καθώς οι επιστήμες εξελίσσονται, ένα νηπιαγωγείο πρέπει να ακολουθήσει την τεχνολογική ανάπτυξη με απλά πράγματα. Με τους υπολογιστές που θα υπάρχουν θα μπορούν να δουλεύουν τα παιδιά με απλά πράγματα καθώς επίσης και σε πιο σύνθετα πράγματα, όπως είναι η ρομποτική. Ένα σύγχρονο νηπιαγωγείο θα είναι καλό να έχει συστήματα ασφαλείας. Όσον αφορά τον προαύλιο χώρο, αυτό που θα άλλαζα είναι το δάπεδο. Πιστεύω πως όλες οι αυλές των νηπιαγωγείων θα έπρεπε να έχουν δάπεδο από καουτσούκ για την ασφάλεια των παιδιών.

Φοιτητής 46

Για να καλυτερεύσει το υπάρχον μοντέλο του νηπιαγωγείου θα πρέπει:

- Οι υπολογιστές να υπάρχουν για περιορισμένη και συγκεκριμένη χρήση
- Ο χώρος του νηπιαγωγείου να είναι μεγαλύτερος, έτσι ώστε τα νήπια να μπορούν να παίζουν πιο άνετα.
- Να υπάρχει πληθώρα παιχνιδιών
- Να χρησιμοποιείται η μουσική

Φοιτητής 47

Στο νηπιαγωγείο θα πρέπει να υπάρχει ένα μέρος με πολλά παιχνίδια. Επίσης και να υπάρχουν διάφορα υλικά για χειροτεχνίες. Θα πρέπει να υπάρχει ένα μέρος όπου τα παιδιά θα χορεύουν χρησιμοποιώντας ένα ραδιόφωνο ή ηλεκτρονικό υπολογιστή. Τα παιδιά είναι καλό να αναπτύσσουν τις διάφορες καλλιτεχνικές τους ικανότητες σε όλες τις τέχνες, άρα και στη υποκριτική, οπότε είναι καλό να δημιουργηθεί ένα μέρος όπου θα υπάρχουν διάφορα αντικείμενα (ρούχα) και μια σκηνή με μικρόφωνο στην οποία τα παιδιά συχνά θα δίνουν παραστάσεις.

Φοιτητής 48

Μελλοντικό νηπιαγωγείο

Οι παρακάτω ιδέες θα συμβάλλουν σημαντικά στην εκμάθηση και την ψυχαγωγία των παιδιών.

Εσωτερικός χώρος :

1. Διαδραστικοί πίνακες	5. Γυαλιά εικονικής πραγματικότητας(VR)
2. Υπολογιστές	6. Παιχνιδοκονσόλες
3. Προτζέκτορες	7. Ψηφιακά / Διαδραστικά τραπέζια
4. 3D ζωγραφική	8. Ηλεκτρονική καταγραφή παρουσιών μέσω ειδικής κάρτας

Εξωτερικός χώρος

- Ψηφιακό πάτωμα
- Ρομποτάκια ειδικά για την υπόδειξη αθλημάτων
- Ρομποτάκια προσαρμοσμένα για παιδιά με ειδικές ανάγκες

Φοιτητής 49

Πιστεύω ότι τα νηπιαγωγεία θα εξακολουθήσουν να έχουν τη μορφή που έχουν σήμερα και που είχαν όταν πήγαινα και εγώ, πριν από δεκαπέντε (15) χρόνια. Όσον αφορά τις αυλές ήταν πολύ λίγα τα νηπιαγωγεία που είχαν και πιστεύω θα γίνονται όλο και λιγότερα. Νομίζω πως θα εστιάσουν κυρίως στον τεχνολογικό εξοπλισμό εντός του νηπιαγωγείου.

Φοιτητής 50

Γνωρίζουμε όλοι ότι η εξέλιξη της τεχνολογίας επηρεάζει αρκετούς τομείς. Ένας από τους πιο σημαντικούς είναι το σχολείο. Οπότε προφανώς στο μέλλον τα νηπιαγωγεία θα είναι τεχνολογικά πολύ εξελιγμένα, άρα να περιέχουν τα παρακάτω :

Τάξη:

- Διαδραστικά τραπέζια / πίνακες
- Ηλεκτρονικούς υπολογιστές / laptops
- Ρομπότ
- Tablet
- Φωτογραφικές μηχανές
- Τηλεόραση

Προαύλιο:

- Ηλιακοί κάρδοι
- Αισθητήρες κίνησης
- Κάμερες ασφαλείας

Φοιτητής 51

Ένα νηπιαγωγείο ιδανικά θα ήθελα να έχει ξεχωριστούς χώρους οι οποίοι θα είναι:

- Αίθουσα ζωγραφικής όπου θα υπάρχουν διαδραστικοί πίνακες για να μπορούν τα παιδιά να ζωγραφίζουν και εκτός χαρτιού.
- Αίθουσα μουσικής, όπου πέρα από τα συνηθισμένα όργανα θα υπάρχουν και ψηφιακά.

- Αίθουσα υπολογιστών που θα περιέχει tablets και άλλα
- Αίθουσα προβολών που θα υπάρχει διαδραστικός πίνακας, robot, Lego και άλλα.
- Βιβλιοθήκη, όπου πέρα από τα κλασικά βιβλία θα έχει και ψηφιακά.
- Στο προαύλιο θα υπάρχει μια κλασική παιδική χαρά.

Φοιτητής 52

Στο μελλοντικό νηπιαγωγείο θα υπάρχει η ρομποτική, η οποία θα συμβάλει σε διάφορες λειτουργίες του νηπιαγωγείου. Τόσο στη ψυχαγωγία, αλλά και στη μόρφωση των παιδιών. Επίσης θα υπάρχουν και διάφορες αίθουσες τεχνολογίας για αυτούς τους σκοπούς. Θα υπάρχουν καλύτερα συστήματα για την ασφάλεια των παιδιών.

Φοιτητής 53

Φαντάζομαι ότι το μελλοντικό νηπιαγωγείο θα είναι πιο ανεπτυγμένο μελλοντικά, με τις τεχνολογίες που υπάρχουν σήμερα αλλά και με μελλοντικές. Αυτό σημαίνει ότι δεν θα υπάρχουν τόσο πολύ τα παραδοσιακά εργαλεία, όπως στο θέμα της ζωγραφικής θα ζωγραφίζουν σε tablets ή με τη βοήθεια κάποιας άλλης τεχνολογίας και όχι με τα παραδοσιακά εργαλεία π.χ. μαρκαδόρους, ξυλομπογιές, χαρτί κλπ.

Φοιτητής 54

Μελλοντικό νηπιαγωγείο:

- Διαδραστικοί πίνακες
- Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή, tablets, ρομποτική
- Βίντεο wall στην αυλή για ποικίλες ενημερώσεις

- Θα περιέχει πληθώρα χώρων, δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων (χώρος για αθλητικά δρώμενα, χώρος προβολής ταινιών, αμφιθέατρο).
- Γωνίες δημιουργικής απασχόλησης, γωνίες χαλάρωσης και διασκέδασης.

Φοιτητής 55

Στον εσωτερικό χώρο:

- Παιχνίδια
- Υλικά απαραίτητα για ζωγραφική
- Υλικά για την απαραίτητη και σημαντική εκπαίδευση π.χ. κάποιο είδος ξυλάκια για τα μαθηματικά, κάποια υδρόγειο σφαίρα για γεωγραφία, υλικά για φυσικές επιστήμες
- Αντικείμενα και ιδιαίτερα υλικά για δραστηριότητες που θα βοηθήσουν το παιδί σε διάφορους τομείς, θα το δραστηριοποιήσουν και θα του κινήσουν το ενδιαφέρον

Στον εξωτερικό χώρο:

- Υλικά για να βοηθήσουν το παιδί να γνωρίσει τη φύση και την επιστήμη
- Δραστηριότητες για να ενεργούν τα νήπια και να κοινωνικοποιηθούν

Φοιτητής 56

Εσωτερικός χώρος:

- Ανακυκλώσιμα υλικά για τις κατασκευές τους
- Τοίχοι με δημιουργίες των παιδιών
- Τεχνολογικά μέσα όπως tablets και διαδραστικοί πίνακες

Εξωτερικός χώρος:

- Δάπεδα από καουτσούκ, για ασφαλέστερες ενέργειες των παιδιών
- Ηλιακό θερμοκήπιο
- Εξωτερικοί τοίχοι ζωγραφισμένοι από τα παιδιά

Φοιτητής 57

Είναι σημαντικό όλος ο χώρος του νηπιαγωγείου να διακοσμηθεί από τα ίδια τα παιδιά, ώστε να εκφράσουν την φαντασία και τη δημιουργικότητά τους.

Συγκεκριμένα, οι μαθητές μπορούν να ζωγραφίσουν στους τοίχους είτε εικόνες που σχεδιάζουν στο μυαλό τους κατά τη διάρκεια της ακρόασης ενός παραμυθιού, είτε στιγμές που περνούν καθημερινά στο νηπιαγωγείο. Αξίζει να σημειωθεί ότι η χρήση της τεχνολογίας θα λειτουργούσε ως αρωγός του/ της νηπιαγωγού, ώστε να μπορεί να επικεντρώνεται στην εκπαίδευση των παιδιών και να η αποπροσανατολίζονται εστιάζοντας σε διοικητικά ή οργανωτικά θέματα. Σαφώς δεν θα πρέπει η τεχνολογία να λειτουργεί κατασταλτικά στην ενεργητικότητα και τη δημιουργία των παιδιών και να τους οδηγεί στην οκνηρία

Φοιτητής 58

Εσωτερικός χώρος:

- Αίθουσα εικονικής πραγματικότητας
- Ρομποτική
- Αισθητήρες στις πόρτες
- Θρανία αφής

Εξωτερικός χώρος:

- Γήπεδο τένις
- Πισίνα με ρυθμιζόμενη στάθμη νερού, μαθήματα κολύμβησης από ειδικούς
- Κάμερες

Φοιτητής 59

Ο χώρος του νηπιαγωγείου φαντάζομαι ότι πρέπει να περιέχει τα βασικά υλικά για την ψυχαγωγία και την εκπαίδευση του νηπίου. Τα ηλεκτρονικά μέσα είναι κατά τη γνώμη μου απαραίτητα καθώς το μάθημα θα είναι πιο διαδραστικό και όχι τόσο θεωρητικό. Τα ρομποτάκια, οι διαδραστικοί πίνακες και άλλες τεχνολογίες φτιαγμένες ειδικά για παιδιά θεωρώ ότι δεν είναι μόνο απαραίτητες αλλά και αναγκαίες στο χώρο του νηπιαγωγείου.

Φοιτητής 60

Νηπιαγωγείο:

- Υπολογιστές και αίθουσα πληροφορικής
- Να ζωγραφίζουν και να κατασκευάζουν πιο σύνθετα πράγματα
- Ρομποτάκια

- Να ασχοληθούν οι νηπιαγωγοί περισσότερο με το μάθημα της φυσικής, κυρίως στην πράξη
- Αίθουσες όπου θα προβάλλονται ταινίες
- Να μαθαίνουν μουσική και χορούς

Φοιτητής 61

Εσωτερικός χώρος:

- Εργασίες και κατασκευές
- Ρομπότ
- Διάφανες αίθουσες
- Οθόνες
- Εικονική πραγματικότητα

Εξωτερικός χώρος:

- Γήπεδα τένις
- Αυλή με κούνιες
- Παιχνίδια
- Κάμερες
- Πόρτες ασφαλείας ηλεκτρονικές
- Συναγερμοί

Φοιτητής 62

Κατά τη γνώμη μου στο νηπιαγωγείο καλό θα ήταν να χρησιμοποιούνται υλικά όπως χαρτόνια, χρώματα, κόλλες, ψαλιδάκια, μετά οποία θα μπορέσουν να καλλιεργήσουν και να αποτυπώσουν τη φαντασία τους πάνω στο χαρτί. Επίσης η μουσική και ο χορός θα ήταν άτι που θα υπήρχε στον χώρο καθώς και ένας υπολογιστής για διερεύνηση πληροφοριών, για τυχών απορίες καθώς και προβολή βίντεο ή ακόμα και ταινιών με περιεχόμενο που θα τα κάνει να σκεφτούν. Τέλος καλό θα ήταν να υπάρχουν και δραστηριότητες συνεργασίας μεταξύ τους.

Φοιτητής 63

Το συγκεκριμένο γραπτό θεωρείται άκυρο διότι η απάντησή του δεν ανταποκρίνεται στην έρευνα.

Φοιτητής 64

Στον εσωτερικό χώρο (αίθουσα) :

- Παιχνίδια
- Τραπεζάκι
- Εικαστικά υλικά(ξυλομπογιές, μαρκαδόρους κλπ)
- Βιβλιοθήκη με παραμύθια
- Ελεύθερο χώρο για παιχνίδι
- Ντουλάπια για αποθήκευση
- Μετά είναι το γραφείο, ψυγείο για τα φαγητά των παιδιών, ράφια με τις εργασίες των παιδιών, καρεκλάκια, κρεμάστρα για τα μπουφάν
- Κάδος ανακύκλωσης

Στον εξωτερικό χώρο:

- Παιδική χαρά
- Χώρο ελεύθερο για οποιοδήποτε παιχνίδι
- Παγκάκια
- Τραπεζάκι
- Κήπος
- Κερκίδες

Φοιτητής 65

Στο μελλοντικό νηπιαγωγείο θα ήταν οφέλη η παρουσία διαδραστικού πίνακα, ρομπότ και υπολογιστών. Ο χώρος θα πρέπει να είναι ευρύχωρος, να έχει μεγάλες αίθουσες με ζωντανά χρώματα και γεμάτος με καλλιτεχνικά δημιουργήματα των παιδιών. Σίγουρα η τεχνολογία θα πρέπει να υπάρχει, αλλά δε θα πρέπει να περιορίζει άλλες σημαντικές δεξιότητες των μικρών μαθητών, όπως η συνεργασία με τα υπόλοιπα παιδιά, η ενασχόληση με τη ζωγραφική, τα καλλιτεχνικά, τη μουσική και το δημιουργικό παιχνίδι.

Φοιτητής 66

Το ονειρικό μου νηπιαγωγείο:

- Λάσπη, νερό, χώμα, κίνηση

- Ζώα, λουλούδια, δράση, εμπλοκή
- Σχοινιά, πανιά, πολλαπλή κίνηση, παιχνίδι
- Άγγιγμα, αφή, κήπος, χέρια
- Ανάποδα, ενσυναίσθηση, κύκλος

Φοιτητής 67

Το μελλοντικό νηπιαγωγείο το φαντάζομαι αρκετά σύγχρονο. Να υπάρχουν αίθουσες όπου τα παιδιά θα υλοποιούν τις σκέψεις τους. Να έχουν αίθουσα θεάτρου, μουσικής, πληροφορικής, και εικαστικών. Είναι σημαντικό να ανακαλύψουν τις δεξιότητές τους και να τις αναπτύξουν. Σίγουρα θα είναι εντός το στοιχείο της τεχνολογίας σε όλους τους τομείς (παιχνίδια, εγκαταστάσεις, ασφάλεια). Εξωτερικά θα υπάρχει αυλή και μια παιδική χαρά.

Φοιτητής 68

Η ρομποτική θεωρώ πως δεν είναι καθόλου αναγκαία στο νηπιαγωγείο. Καλό θα είναι να παραμείνουμε στις απλές ύλες, παραδοσιακές δηλαδή, να χρησιμοποιούμε φυσικά υλικά τα οποία θα τους είναι κατανοητά και εύκολα στη χρήση. Ο εξωτερικός χώρος θα αποτελείται από παιδική χαρά για να περνούν τα παιδιά ευχάριστα το διάλειμμά τους και ο εσωτερικός με γωνίες, οι οποίες θα έχουν τα απαραίτητα υλικά, χωρίς τη χρήση τεχνολογιών.

Φοιτητής 69

Φαντάζομαι ότι τα νηπιαγωγεία χρειάζεται να έχουν όλα τα απαραίτητα εργαλεία ώστε να αναπτύξουν μια δραστηριότητα π.χ χαρτόνια, ψαλίδια, μολύβια, γόμες, κόλλες, μπογιές, παστέλ, νερομπογιές, ξυλομπογιές, πλαστελίνες, κυρομπογιές κ.α. Επίσης, να διαθέτουν πρόσβαση στο διαδίκτυο να έχουν υπολογιστές, προτζέκτορες, μεγάλες οθόνες για παρακολούθηση βίντεο, εικόνων κ.α. Ακόμα να έχουν διαδραστικούς πίνακες για καλύτερη μάθηση και γενικά να διαθέτουν αρκετά υλικά για να ψυχαγωγείται το παιδί.

Φοιτητής 70

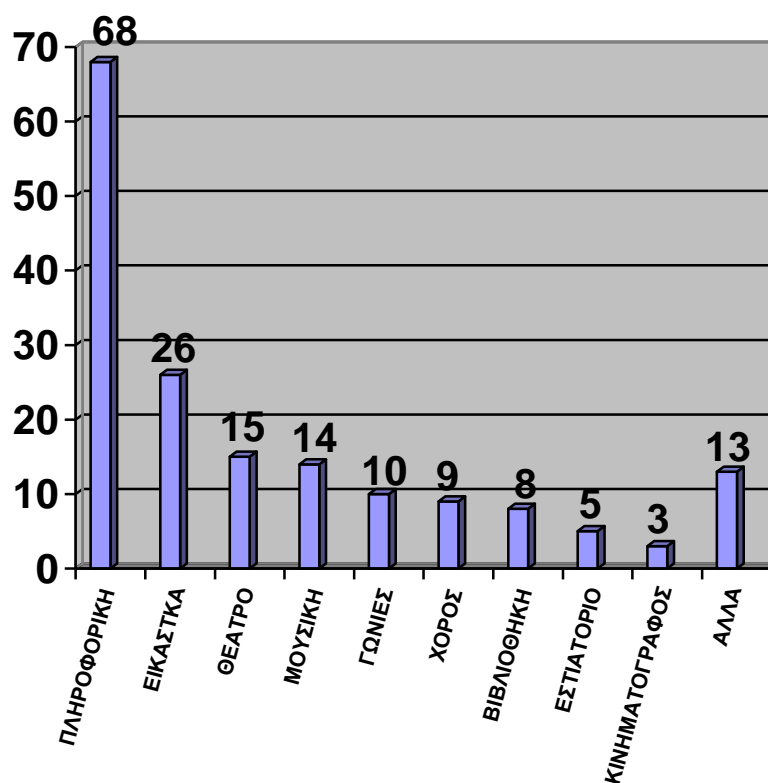
Στο νηπιαγωγείο:

1. Εξωτερικός χώρος :
 - Παιδική χαρά
 - Κάδοι για ανακύκλωση
2. Εσωτερικός χώρος:
 - Αίθουσες κουζίνας
 - Τραπεζαρίας
 - Ξεκούρασης
 - Παιχνιδιού
 - Παρεούλας
 - Ψυχαγωγίας
 - Εκδηλώσεων
 - Χώρος μπάνιου

Γραφήματα

Τα στοιχεία από τις απαντήσεις των φοιτητών παρουσιάζονται ομαδοποιημένα στα δύο γραφήματα που ακολουθούν. Είναι διαχωρισμένα στα εσωτερικά και εξωτερικά μέρη ενός νηπιαγωγείου με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Στη συνέχεια καταγράφονται τα στοιχεία κάθε ενότητας:

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ: αίθουσα ρομποτικής, αίθουσα με διαδραστικούς πίνακες, αίθουσα ρομποτικής, Η/Υ, mappings, τεχνολογίες, εκπαιδευτικά ρομποτάκια, διαδραστικά τραπέζια, ψηφιακό πάτωμα

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ: μαρκαδόρους, κυρομπογιές, ζωγραφική, ξυλομπογιές, έργα τέχνης

ΘΕΑΤΡΟ: θεατρικές παραστάσεις, χώροι εκδηλώσεων

ΜΟΥΣΙΚΗ: μουσικά όργανα

ΧΟΡΟΣ:: αίθουσα χορών

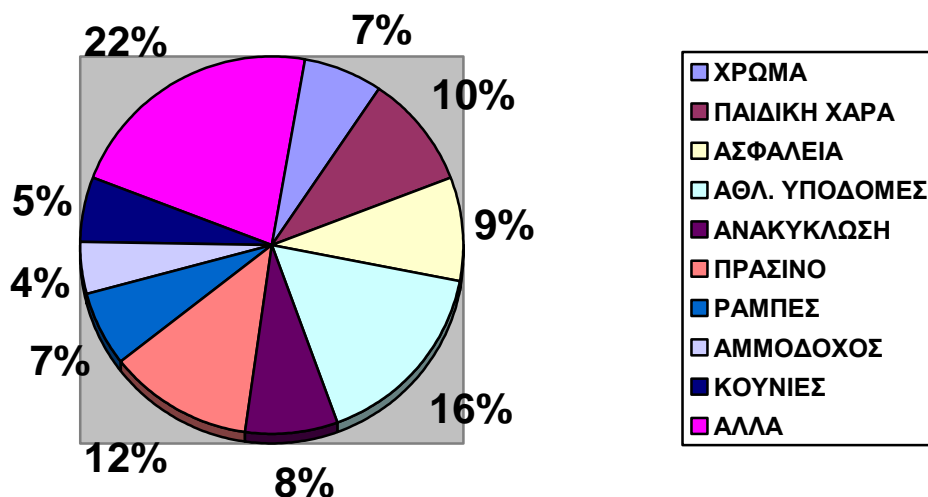
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ: βιβλιοθήκες με παραμύθια

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ: χώροι για το πρωινό και μεσημεριανό των νηπίων, κουζίνα, ψυγείο

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ: παρουσιάσεις ταινιών

ΑΛΛΑ: μοκέτες, γωνία συναισθημάτων, γωνία μαθηματικών, γωνία φυσικών επιστημών, φάκελοι, καλύτερες τουαλέτες, γραφείο νηπιαγωγών, παιχνιδοκονσόλες, κουκλόσπιτο, πολύχρωμα καρεκλάκια, φωτογραφική μηχανή

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΧΡΩΜΑ: ζωνρά χρώματα στους τοίχους,

ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ: αυλή όπως είναι μια παιδική χαρά

ΑΣΦΑΛΕΙΑ: κάμερες, αισθητήρες κίνησης, συναγερμός

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ: γήπεδα μπάσκετ, τένις, γυμναστική

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ: κάδοι ανακύκλωσης, ηλεκτρικοί κάδοι

ΠΡΑΣΙΝΟ: γρασίδι, δέντρα, φυτά, λουλούδια

ΡΑΜΠΕΣ: βοηθητικές ράμπες, βοηθητικά, μηχανήματα για παιδιά με ειδικές ανάγκες

ΑΜΜΟΔΟΧΟΣ: χώροι με άμμο για να παίζουν τα παιδιά

ΚΟΥΝΙΕΣ: κούνιες για να παίζουν τα παιδιά

ΑΛΛΑ: πισίνα, κερκίδες, μπάλες, θερμοκήπιο, ακίνδυνα εργαλεία, τσουλήθρες, τραμπάλες, σκηνή για εκδηλώσεις, περίφραξη, ηλιακή ενέργεια, δάπεδο καουτσούκ

Στη συνέχεια ακολουθούν οι συνεντεύξεις των δύο νηπιαγωγών:

Ερωτηματολόγιο 1

Φύλο: Γυναίκα Άντρας

Ηλικία: 65

Νηπιαγωγός: Εν ενεργεία Συνταξιούχος

Ερώτηση 1

Σε πόσα νηπιαγωγεία δουλέψατε; Ήταν αποκλειστικά σε πόλη ή και στην επαρχία; Αν όχι, παρατηρήσατε ποτέ κάποια διαφορά στα παιδιά, αλλά και στα νηπιαγωγεία σαν εργασιακό χώρο;

Απάντηση

Είχα την ευτυχία να δουλέψω σε αρκετά νηπιαγωγεία. Αν θυμάμαι καλά ήταν γύρω στα τέσσερα. Τα τρία από αυτά βρίσκονταν στη επαρχία και το τέταρτο ήταν στην πόλη. Υπήρχαν αρκετές διαφορές στα νηπιαγωγεία της επαρχίας με αυτό της πόλης. Στην επαρχία οι ρυθμοί είναι πιο αργοί. Τα παιδιά στην επαρχία είναι πιο ελεύθερα και χαρούμενα. Στη πόλη, όπου και απέκτησα την οργανική μου θέση, παρατήρησα αυτή τη διαφορά. Τώρα για τους χώρους των νηπιαγωγείων ισχύει το ίδιο. Υπάρχουν τρομερές διαφορές. Στη δική μου την περίπτωση τα νηπιαγωγεία στην επαρχία που πήγα είχαν εξωτερικά την αυλή τους με τα παιχνίδια τους και αρκετές διεξόδους στο παιχνίδι. Στη πόλη και ειδικότερα στο νηπιαγωγείο που ήμουν εγώ, για αυλή είχαμε έναν ακάλυπτο χώρο πολυκατοικίας από τσιμέντο και είχε παντού το χρώμα γκρι. Εσωτερικά δεν υπήρχαν μεγάλες διαφορές ως προς τα υλικά. Ως προς τον φωτισμό,

στις επαρχίες υπήρχε το φυσικό φως του ήλου, ενώ στη πόλη το νηπιαγωγείο ήταν στο ισόγειο πολυκατοικίας και ο φωτισμός γινόταν μόνο από λάμπες.

Ερώτηση 2

Πόσο ευχαριστημένη ήσασταν από τη δουλειά σας;

Απάντηση

Θεωρώ ότι έκανα πολύ καλή δουλειά με όλα τα παιδιά που πέρασαν από τα χέρια μου. Σίγουρα σε ορισμένα θέματα μπορεί να μην ήμουν τόσο καλή, αλλά προσπάθησα να μεταδώσω στα παιδιά όλη μου την γνώση και την αγάπη.

Ερώτηση 3

Είδατε αποτελέσματα στη δουλειά σας;

Απάντηση

Κάθε χρονιά ήταν και διαφορετικά. Τα αποτελέσματα αργούν να φανούν. Χρειάζεται αρκετός κόπος για να δεις τα αποτελέσματα. Όταν μπήκα πρώτη φορά να διδάξω το 80', στο νηπιαγωγείο δεν δινόταν η απαραίτητη προσοχή. Οπότε ήθελε τρομερή προσπάθεια για να δεις τα επιθυμητά αποτελέσματα

Ερώτηση 4

Πόσο σας ικανοποιούσε ο εργασιακός χώρος;

Απάντηση

Σε όλα τα νηπιαγωγεία που δούλεψα είχα μια άψογη συνεργασία με τις νηπιαγωγούς. Από το κτήριο του σχολείου στην πόλη όμως ήμουν απογοητευμένη. Στην επαρχία οι χώροι ήταν πιο μεγάλοι σε σχέση με αυτούς της πόλης και δεν υπήρχε η δυνατότητα να πραγματοποιηθούν πολλές δραστηριότητες. Τα χρόνια εκείνα βέβαια υπήρχαν και περιορισμένα υλικά, σε σχέση με τα τωρινά δεδομένα. Δεν υπήρχαν προστατευτικά υλικά για τα νήπια και υπήρχε μεγάλος κίνδυνος να χτυπήσουν. Σε ένα γενικό σύνολο λοιπόν, μπορώ να πω ότι δεν ήμουν ικανοποιημένη.

Ερώτηση 5

Τι θα αλλάζατε με βάση την εμπειρία σας;

Απάντηση

Η αλήθεια είναι ότι θα άλλαζα αρκετά πράγματα. Ένα από αυτά είναι σίγουρα τα χρώματα στο εσωτερικό των νηπιαγωγείων. Ειδικά πιο παλιά που οι τοίχοι δεν είχαν χρώματα και συναντούσες συνέχεια το λευκό και το γκρι. Σε προσωπικό επίπεδο θα έκανα περισσότερες εκδρομές με τα παιδιά για να έβλεπαν περισσότερα πράγματα.

Ερώτηση 6

Τι σας έλειπε;

Απάντηση

Μου έλειπαν πολλά υλικά μέσα από την τάξη, παιχνίδια για τα παιδιά για να διασκεδάζουν. Όλα αυτά βέβαια και με το πέρασ των χρόνων βελτιώθηκαν σε μεγάλο βαθμό, αφού το νηπιαγωγείο απέκτησε μεγαλύτερη προσοχή και η δουλειά μας έγινε πιο δημιουργική.

Ερώτηση 7

Τι υπάρχει τώρα στο νηπιαγωγείο που δεν υπήρχε παλιά;

Απάντηση

Εμφανισιακά τα χρώματα έχουν γίνει πιο ζωνρά. Στις αυλές υπάρχουν περισσότερα παιχνίδια για τα παιδιά. Εσωτερικά στις τάξεις συναντάμε πληθώρα παιχνιδιών και περισσότερα υλικά από τότε. Προστέθηκε ο υπολογιστής που δεν υπήρχε. Όταν πήγαινα εγώ νηπιαγωγείο υπήρχαν θρανία αντί για τραπεζάκια και καρεκλάκια. Πλέον στους τοίχους υπάρχουν περισσότερες ζωγραφιές των παιδιών, ντουλάπια για να βάζουν τα παιδιά τις ζωγραφιές τους, δανειστικές βιβλιοθήκες με παραμύθια, κουκλόσπιτο, κουκλοθέατρο, φούρνος μικροκυμάτων, μπακάλικο και γενικά δεν υπήρχε αυτή η οργάνωση με τις ποικίλες γωνίες. Τα παιδιά τώρα ζωγραφίζουν με ξυλομπογιές, μαρκαδόρους, τέμπερες, ενώ παλαιότερα μόνο με ξυλομπογιές και σπάνια μαρκαδόρους.

Ερώτηση 8

Χρησιμοποιούσατε όλα τα υλικά;

Απάντηση

Χρησιμοποιούσα όσο το δυνατόν περισσότερα υλικά μπορούσα. Υλικά όπως ο υπολογιστής ήταν αδύνατον να χρησιμοποιηθεί, διότι δεν ήξερα πως. Παλιά δεν διαθέταμε τέτοια υλικά.

Ερώτηση 9

Πώς φαντάζεστε μελλοντικά το νηπιαγωγείο εσωτερικά και εξωτερικά;

Απάντηση

Εξωτερικά, στην αυλή, πιστεύω ότι θα υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες προκειμένου να φιλοξενήσουν περισσότερα παιχνίδια όπως σε μία παιδική χαρά και οι τσιμεντένιες αυλές να αντικατασταθούν με πράσινο. Εσωτερικά πιστεύω θα υπάρχουν περισσότεροι υπολογιστές και ίσως να αντιστοιχεί ένας για κάθε παιδί. Η τεχνολογία γενικά παρατηρώ ότι αναπτύσσεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς, και πολλά πράγματα θα είναι ηλεκτρονικά. Αυτό βέβαια μπορεί να προσφέρει τεράστια βοήθεια τόσο στις νηπιαγωγούς, όσο και στα παιδιά, αλλά μπορεί να έχει και αρνητικές συνέπειες λόγω της αλόγιστης χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων. Οτιδήποτε κι αν προστεθεί θα πρέπει πάντα να είναι για το καλό των νηπίων.

Ερωτηματολόγιο 2

Φύλο: Γυναίκα Άντρας

Ηλικία: 28

Νηπιαγωγός: Εν ενεργεία Συνταξιούχος

Ερώτηση 1

Σε πόσα νηπιαγωγεία έχετε δουλέψει; Ήταν αποκλειστικά σε πόλη ή και στην επαρχία; Αν όχι, παρατηρήσατε ποτέ κάποια διαφορά στα παιδιά, αλλά και στα νηπιαγωγεία σαν εργασιακό χώρο;

Απάντηση

Επειδή είμαι νέα στον χώρο έχω δουλέψει μέχρι τώρα μόνο σε ένα. Το σχολείο που εργάζομαι αυτή τη στιγμή είναι στην επαρχία. Τα παιδιά, με όσα έχω παρατηρήσει εδώ, είναι χαρούμενα πολύ και με πολύ ενέργεια για παιχνίδι. Ο χώρος του νηπιαγωγείου είναι αρκετά μεγάλος, με μια μεγάλη αυλή με πράσινο, παιχνίδια όπως μπάλες, τσουλήθρες, τραμπάλες, κούνιες. Εσωτερικά επίσης είναι μεγάλος ο χώρος, φωτεινός. Δεν έχει τύχει να δουλέψω μέχρι τώρα σε κάποια πόλη για να μπορώ να συγκρίνω.

Ερώτηση 2

Πόσο ευχαριστημένη είστε από τη δουλειά σας;

Απάντηση

Μου αρέσει πολύ η δουλειά μου. Μου αρέσει να δουλεύω με τα παιδιά και να τους προσφέρω όσα μπορώ και όσα ξέρω. Θεωρώ ότι είναι νωρίς ακόμα για να πω αν

είμαι ευχαριστημένη. Το μόνο που μπορώ να πω είναι ότι υπάρχει τρομερή θέληση από την μεριά μου και θα προσπαθήσω για το καλύτερο.

Ερώτηση 3

Βλέπετε αποτελέσματα στη δουλειά σας;

Απάντηση

Είναι νωρίς ακόμα για να δω τα αποτελέσματα της δουλειάς μου αλλά είμαι αποφασισμένη και να προσφέρω όσο το δυνατόν περισσότερα πράγματα.

Ερώτηση 4

Πόσο σας ικανοποιεί ο εργασιακός χώρος;

Απάντηση

Στο νηπιαγωγείο που εργάζομαι το κλίμα είναι πολύ όμορφο και υπάρχει άψογη συνεργασία με τις υπόλοιπες νηπιαγωγούς. Τα χρώματα στους τοίχους είναι πολύ όμορφα, υλικά επίσης υπάρχουν σε ικανοποιητικές ποσότητες και έτσι μπορούμε να κάνουμε πολλές κατασκευές και δραστηριότητες. Τα παιχνίδια επίσης είναι αρκετά για να παίζουν τα παιδιά, αν και περισσότερο απολαμβάνουν το παιχνίδι στην αυλή, ειδικά όταν έχει πολύ καλό καιρό.

Ερώτηση 5

Τι θα αλλάζατε με βάση τη μέχρι τώρα πορεία σας; Τι σας λείπει;

Απάντηση

Όπως είπα δεν έχω αποκτήσει ακόμα μεγάλη εμπειρία στον χώρο. Αυτό που θα ήθελα να γίνει πολύ είναι μια αίθουσα εκδηλώσεων για τα παιδιά και τους γονείς και μέσα σε αυτήν να κάναμε διάφορα θεατρικά παιχνίδια. Ακόμα θα ήθελα να υπήρχε η δυνατότητα οργάνωσης εκπαιδευτικών εκδρομών σε ζωολογικούς κήπους, μουσεία και σε άλλα ακόμα μέρη προκειμένου τα παιδιά να βλέπουν από κοντά κάποια πράγματα και όχι απλά από εικόνες.

Ερώτηση 6

Τι υπάρχει τώρα στο νηπιαγωγείο από υλικά;

Απάντηση

Έχουμε οικοδομικά υλικά- τουβλάκια, μικρότερα τουβλάκια, επιτραπέζια παιχνίδια και παζλ, μαρκαδόρους, κυρομπαγιές, τέμπερες, ξυλομπογιές, πλαστελίνη, ψαλίδια, χαρτιά Α4 για ζωγραφική, κόλλες, χαρτόνια, καβαλέτο, παραμύθια, μουσικά όργανα, υπολογιστή. Γενικά υπάρχει μεγάλη ποικιλία σε υλικά.

Ερώτηση 7

Χρησιμοποιείτε όλα τα υλικά;

Απάντηση

Προσπαθώ να μη περιορίζω τα παιδιά σε κάτι και να χρησιμοποιούμε όλα τα υλικά που διαθέτουμε ως νηπιαγωγείο. Έτσι πιστεύω θα αναδειχτούν και οι δεξιότητες του κάθε παιδιού.

Ερώτηση 8

Ούσα νέα στο χώρο και με όλο το μέλλον μπροστά σας, μπορείτε να μας πείτε πώς φαντάζεστε μελλοντικά το νηπιαγωγείο εσωτερικά και εξωτερικά;

Απάντηση

Επειδή κατάγομαι από ένα μεγάλο αστικό κέντρο, την Αθήνα, πιστεύω μελλοντικά τα νηπιαγωγεία των πόλεων εξωτερικά θα ομορφύνουν. Θα υπάρχουν περισσότερα χρώματα, ευχάριστα στο μάτι των παιδιών, και θα έχουν όλα τα νηπιαγωγεία τα απαραίτητα εργαλεία προκειμένου να διαμορφώσουν τις αυλές τους σε ευχάριστους παιχνιδότοπους. Εσωτερικά πιστεύω στο μέλλον ότι θα έχουν αλλάξει αρκετά πράγματα. Ζούμε σε μια εποχή που η τεχνολογία αναπτύσσεται ραγδαία και επηρεάζει τα πάντα γύρω της. Πιστεύω, λοιπόν, ότι θα υπάρχουν περισσότεροι υπολογιστές μέσα στην αίθουσα και θα υπάρχει προτζέκτορας για να δείχνουμε κάποια ταινία. Πιστεύω ότι θα δοθεί έμφαση, έτσι όπως αναφέρει και το υπουργείο παιδείας, στον αθλητισμό και την γυμναστική, στις ξένες γλώσσες και στη ρομποτική. Για την ρομποτική πιστεύω ότι θα γίνονται κάποιες δράσεις και περισσότερα

πειράματα για τις φυσικές επιστήμες. Γενικά, πιστεύω πως όλα τα νηπιαγωγεία στο μέλλον θα πρέπει να είναι μεγαλύτερα σε σχέση με τα σημερινά δεδομένα και να έχουν μεγαλύτερους χώρους για να κινούνται με μεγαλύτερη ευκολία τα νήπια.

5) Συμπεράσματα έρευνας

Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τους φοιτητές προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

Όσον αφορά τον εξωτερικό χώρο του μελλοντικού νηπιαγωγείου οι φοιτητές προτείνουν στη πλειοψηφία τους τη δημιουργία αθλητικών υποδομών με γήπεδα ποδοσφαίρου, μπάσκετ και τένις. Θα ήθελαν να βλέπουν περισσότερο πράσινο στις αυλές των νηπιαγωγείων και κάδους ανακύκλωσης. Η αυλή να είναι δομημένη, έτσι όπως είναι μια παιδική χαρά, δηλαδή με κούνιες, τσουλήθρες και τραμπάλες. Ένα ακόμα σημαντικό στοιχείο είναι η τοποθέτηση ράμπας σε όλα τα νηπιαγωγεία για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Όσον αφορά τον εσωτερικό χώρο του μελλοντικού νηπιαγωγείου, με ομόφωνη γνώμη, οι φοιτητές θεωρούν σημαντική την ενασχόληση των παιδιών με την πληροφορική. Αυτό δείχνει πως η τεχνολογία έχει ενσωματωθεί πλέον στη ζωή μας και πρέπει από μικρή ηλικία τα παιδιά να αρχίσουν να εξοικειώνονται με αυτήν. Σε μεγάλο αριθμό, οι φοιτητές πιστεύουν ότι τα παιδιά πρέπει να ασχολούνται το ίδιο πολύ και με τις τέχνες όπως τα εικαστικά, το θέατρο και τη μουσική. Αυτό δείχνει πως οι φοιτητές ονειρεύονται ένα νηπιαγωγείο, όπου εκεί τα παιδιά θα μπορούν να αναδείξουν τις δεξιότητές τους, να παίξουν και παράλληλα να μάθουν.

Ακόμα, οι φοιτητές- μελλοντικοί νηπιαγωγοί, πιστεύουν ότι η ρομποτική θα έχει μεγάλο ρόλο στο νηπιαγωγείο. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, όμως, παρατηρήθηκε ότι ορισμένοι φοιτητές χρησιμοποιούσαν τη λέξη ρομποτική, χωρίς όμως να αντιλαμβάνονται τι θα περιέχει αυτή. Αυτό δείχνει ότι θα είναι κάτι καινούργιο και δεν γνωρίζει κανείς μέχρι τώρα τι θα περιλαμβάνει. Όσοι προσπάθησαν να πλησιάσουν το θέμα «ρομποτική στα νηπιαγωγεία», θεώρησαν ότι θα υπάρχει μία αίθουσα με εκπαιδευτικά ρομποτάκια με τα οποία θα μαθαίνεις κάτι για την πληροφορική.

Τέλος, πιστεύουν ότι η ενημέρωση των γονέων θα γίνεται ψηφιακά εξ αποστάσεως και πως θα μπορούν κατά τη διάρκεια του μαθήματος να επικοινωνήσουν ψηφιακά με άλλα νηπιαγωγεία προκειμένου να έρχονται τα παιδιά σε οπτική επαφή και με άλλους χώρους. Παρόλα αυτά, εξέφρασαν και τον φόβο της αδρανοποίησης των νηπίων από την αλόγιστη χρήση της τεχνολογίας και τόνισαν ότι πρέπει να γίνεται με σύνεση.

Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τις νηπιαγωγούς προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Τα παλαιότερα χρόνια το νηπιαγωγείο ήταν παραμελημένο και δεν του δινόταν η απαραίτητη προσοχή. Τα παιδιά αξιοποιούσαν τον χρόνο τους ζωγραφίζοντας, αφού δεν υπήρχαν οι οργανωμένες γωνίες προκειμένου τα παιδιά να ασχοληθούν με κάτι δημιουργικό. Επίσης, το νηπιαγωγείο δεν διέθετε ποικίλα υλικά αλλά δεν ήταν και επαρκή για όλα τα παιδιά. Στην πορεία τα υλικά γίνονταν περισσότερα και το νηπιαγωγείο άρχισε να αποκτά καλύτερη μορφή. Επίσης τα νηπιαγωγεία της επαρχίας έχουν την ευχέρεια να διαθέτουν μεγαλύτερους χώρους τόσο σε αυλή, όσο και σε εσωτερικούς χώρους, διότι είναι μονοκατοικίες. Οι χώροι αυτοί δίνουν χαρά στα παιδιά και όρεξη για να μάθουν και να συμμετέχουν στη διδασκαλία με προσοχή. Σε ότι έχει να κάνει με το μελλοντικό νηπιαγωγείο και οι δύο θεωρούν βέβαιη την είσοδο περισσότερων υπολογιστών. Τέλος μεγαλύτερη σε ηλικία νηπιαγωγός εκφράζει την ανησυχία της για την είσοδο περισσότερης τεχνολογίας στα νηπιαγωγεία μελλοντικά, σε αντίθεση με την νεότερη στο χώρο νηπιαγωγό, η οποία φαίνεται προετοιμασμένη για τις επερχόμενες αλλαγές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσσα:

- Γερμανός, Δ. (2006). Οι τοίχοι της γνώσης- σχολικός χώρος και εκπαίδευση, Αθήνα: Gutenberg
- Γερμανός, Δ. (1999). Ο χώρος ως παράγοντας σχολικής αποτυχίας, στον Κωνσταντίνο, Χ., Πλειός, Γ., Σχολική αποτυχία και κοινωνικός αποκλεισμός, Πρακτικά συνεδρίου, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Cohen, D. & Stern, V. & Balaban, N., (2001). Παρατηρώντας και καταγράφοντας τη συμπεριφορά των παιδιών, Αθήνα: Gutenberg
- Καλαφάτη, Ε., (1998). Τα σχολικά κτήρια της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης 1821- 1929, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας- Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Αθήνα
- Κολιαβασίλη, Μ. (2015). Σχεδιασμός εκπαιδευτικών χώρων, από <http://kalosasagogos.blogspot.gr/2015/01/blog-post.html>
- Κοτσοβάνου, Ε. & Γιαλαμάς, Β., (1999). Ο Χώρος του Νηπιαγωγείου και οι Διαδικασίες Μάθησης και Διδασκαλίας, Αθήνα: Οδυσσέας
- Ματσαγγούρας, Η., (2005). Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας, Η σχολική τάξη, χώρος, ομάδα, πειθαρχία, μέθοδος, Αθήνα: ΜΠΡΗΓΟΡΗ
- Montessori, M., (1986). Παιδαγωγικό Μανιφέστο, Αθήνα: Γλάρος
- Μπότσογλου, Κ., (2010). Υπαίθριοι χώροι παιχνιδιού και παιδί, Αθήνα: Gutenberg
- Παπανικολάου, Ρ., (1994). Οργάνωση και Διαμόρφωση του χώρου στο Νηπιαγωγείο, Αθήνα: Καστανιώτη
- Σιβροπούλου, Ρ., (1999). Η οργάνωση και ο σχεδιασμός του χώρου (νηπιαγωγείου) στο πλαίσιο του παιχνιδιού, Αθήνα: Πατάκη
- Συγκολλίτου, Ε., (2006). Περιβαλλοντική Ψυχαγωγία, σύγχρονες τάσεις στον Ελλαδικό χώρο, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη
- Σταμάτης, Π., (2011). Παιδαγωγική επικοινωνία στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση, Αθήνα: Διάδραση
- Ταμουτσέλη, Κ., (1997). Φυσικό Τοπίο- Αγωγή και παιδί προσχολικής ηλικίας, Διδακτορική διατριβή: Α.Π.Θ

Ξενογλώσση:

- White, R. & Stoecklin, V. (1998), Children's Outdoor Play & Learning Environments: Returning to Nature από την ιστοσελίδα www.white-hutchinson.com/children/articles/outdoor.shtml

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Ερωτηματολόγιο 1

Φύλο: Γυναίκα Άντρας

Ηλικία:

Νηπιαγωγός: Εν ενεργεία Συνταξιούχος

Ερώτηση 1

Σε πόσα νηπιαγωγεία δουλέψατε; Ήταν αποκλειστικά σε πόλη ή και στην επαρχία;
Αν όχι, παρατηρήσατε ποτέ κάποια διαφορά στα παιδιά, αλλά και στα νηπιαγωγεία
σαν εργασιακό χώρο;

Ερώτηση 2

Πόσο ευχαριστημένη ήσασταν από τη δουλειά σας;

Ερώτηση 3

Είδατε αποτελέσματα στη δουλειά σας;

Ερώτηση 4

Πόσο σας ικανοποιούσε ο εργασιακός χώρος;

Ερώτηση 5

Τι θα αλλάζατε με βάση την εμπειρία σας;

Ερώτηση 6

Τι σας έλειπε;

Ερώτηση 7

Τι υπάρχει τώρα στο νηπιαγωγείο που δεν υπήρχε παλιά;

Ερώτηση 8

Χρησιμοποιούσατε όλα τα υλικά;

Ερώτηση 9

Πώς φαντάζεστε μελλοντικά το νηπιαγωγείο εσωτερικά και εξωτερικά;

Ερωτηματολόγιο 2

Φύλο: Γυναίκα Άντρας

Ηλικία:

Νηπιαγωγός: Εν ενεργεία Συνταξιούχος

Ερώτηση 1

Σε πόσα νηπιαγωγεία έχετε δουλέψει; Ήταν αποκλειστικά σε πόλη ή και στην επαρχία; Αν όχι, παρατηρήσατε ποτέ κάποια διαφορά στα παιδιά, αλλά και στα νηπιαγωγεία σαν εργασιακό χώρο;

Ερώτηση 2

Πόσο ευχαριστημένη είστε από τη δουλειά σας;

Ερώτηση 3

Βλέπετε αποτελέσματα στη δουλειά σας;

Ερώτηση 4

Πόσο σας ικανοποιεί ο εργασιακός χώρος;

Ερώτηση 5

Τι θα αλλάζατε με βάση τη μέχρι τώρα πορεία σας; Τι σας λείπει;

Ερώτηση 6

Τι υπάρχει τώρα στο νηπιαγωγείο από υλικά;

Ερώτηση 7

Χρησιμοποιείτε όλα τα υλικά;

Ερώτηση 8

Ούσα νέα στο χώρο και με όλο το μέλλον μπροστά σας, μπορείτε να μας πείτε πώς φαντάζεστε μελλοντικά το νηπιαγωγείο εσωτερικά και εξωτερικά;

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 3

Ερώτηση προς τους φοιτητές:

Πώς φαντάζεστε το νηπιαγωγείο στο μέλλον εσωτερικά και εξωτερικά;